

KAKO SE STVARAO MUZIČKI BIENNALE ZAGREB

ARS ORGANI SISCIAE

U ČAST MIROSLAVU MAGDALENIĆU

DOBITNICI NAGRADA HDS-a

NE DAMO TE PISMO NAŠA

LJETNI FESTIVALI

MILE KEKIN: UŽITAK HLADNOG PIVA

CD IZLOG

Piše: Višnja Požgaj

JURAJ STAHULJAK

HDS/Cantus/HRT

Hrvatsko glazbeno stvaralaštvo obiluje malo poznatim djelima koja bi trebalo izvući iz zaborava, vrednovati i promicati, a upravo su godišnjice najpogodniji trenuci za akciju. Tako je i stota godišnjica rođenja Jurja Stahuljaka (Sv. Jana, 1901. — Zagreb, 1975.) bila povod da se dublje zaviri u njegovu glazbenu ostavštinu i da se upozori na neka vrijedna djela koja nisu (dovoljno) prisutna u koncertnom životu.

Violist Zlatko Stahuljak poduzeo je prve korake oko realizacije dvostrukoga CD-a svojega oca Jurja Stahuljaka te kao urednik Cantusova izdanja izabrao nekoliko najkvalitetnijih naslova iz njegova komornog opusa koji najbolje i najplastičnije odražavaju skladateljev stil i njegovu narav. Snimanje i uređenje, međutim, odužilo se i tek je nedavno,

krajem svibnja, dovršeno i predstavljeno javnosti u dvorani Hrvatskoga društva skladatelja.

Juraj Stahuljak pripada najbrojnijoj hrvatskoj glazbenoj obitelji, što je rijetkost i u svjetskim razmjerima. O tome je muzikolog Andrija Tomašek napisao zanimljivu knjigu *Njih šesnaestoro* (Zagreb, 2000.), pa je on i u ovoj prigodi opsežnim i analitičkim komentarom opremio popratnu knjižicu albuma.

Juraj Stahuljak, čovjek široke kulture i obrazovanja, djelovao je kao gimnazijski profesor povijesti i zemljopisa, a kako se glazbom zarazio već od ranoga djetinjstva (kasnije je studirao i na zagrebačkoj Muzičkoj akademiji), u slobodno je vrijeme vodio zborove, svirao orgulje te glasovir — kao pratilac i član obiteljskog glasovirskog trija u društvu s bratom Vlatkom i ocem Vladimirom.

Za skladanje se također našlo vremena i motivacije, te je stvoreno stotinjak skladbi svrstanih u četrdesetak opusa — klavirskih, komornih, solo, popijevki, zborova, crkvenih,

orkestralnih i glazbeno-scenskih. Obradivao je i narodne napjeve te ih nerijetko koristio u svojim djelima, stvorivši tako osebujan nacionalno obojen stil, temeljen na klasičnim oblicima i romantičnom sadržaju, s rijetkim naznakama suvremenog izričaja.

Najviše skladateljske domete Juraj Stahuljak dosegao je u komornim djelima. Posebno mjesto zauzima osebujan trodijelni ciklus *Vlatko*, op. 14 posvećen »Uspomeni na nezaboravnog i neprežaljenog brata Vlatka« (tragično preminulog u 28. godini života), stoga ovo djelo od stotinjak minuta čini okosnicu albuma. Sadrži *Glasovirski kvintet*, u izvedbi Ide Gamulin i Zagrebačkog kvarteta, *Sonatu* za violončelo i glasovir, u izvedbi Andreja i Tomaža Petrača, i *Skladbe* (minijature) za glasovir, u izvedbi Vladimira Krpana, koje se izmjenjuju s kratkim glasovirskim kvintetima u izvedbi Ide Gamulin i Kvarteta.

Naslovi osamnaest stavaka ciklusa *Vlatko* upućuju na događaje i osobe koje je skladatelj opisao u tom autobiografskom glazbenom albumu i koji su vezani uz vrijeme

kada je Vlatko živio (od rođenja 1903. u Sv. Jani do katastrofe 1930. u Bjelovaru), a završavaju nadom u ponovni sastanak na onome svijetu (završna fuga na temu napjeva popijevke *Uskrsnu Isus doista*).

Taj cjeloviti ciklus programskoga karaktera zauzima središnji dio dvostrukog albuma, a uokviruju ga još dva reprezentativna ciklička četverostavačna komorna djela takozvane apsolutne glazbe: *Drugi gudački kvartet*, op. 15 u izvedbi Zagrebačkog kvarteta i *Drugi glasovirski trio* (Romantični), op. 7 u izvedbi Trija Orlando.

Snimke djela novijega su datuma, a tonski ih je obradio Juraj Grosinger, dok je vrlo lijepo likovno rješenje na temelju fotografija iz obiteljskog albuma ponudio Luka Gusić. Partiture koje su još u rukopisu redigirala je Ida Gamulin, a u planu je i njihovo tiskanje. Slušanje CD-a s vrijednom glazbom u kvalitetnim izvedbama moglo bi biti poticaj i drugim umjetnicima da se njome pozabave i upotpune svoj repertoar.

POŠTOVANI ČITATELJI CANTUSA!

Sigurno ste već čuli da je Milko Kelemen, osnivač Muzičkog biennala Zagreb, primio nagradu Europskog kulturnog foruma za posebne zasluge u kulturi, što je još jedan poticaj za sagledavanje važnosti međunarodnog uspjeha Biennala i doprinosa koji je taj festival suvremene glazbe dao za promicanje Hrvatske u svijetu. Osim Kelemenova prisjećanja na ključne događaje iz povijesti MBZ-a, u novom broju Cantusa donosimo još nekoliko tema vezanih uz ovogodišnji Biennale s naglaskom na izvedbe djela hrvatskih skladatelja.

Prošlo je šest godina od stote obljetnice rođenja skladatelja Jurja Stahuljaka, člana najbrojnije hrvatske glazbene obitelji, a tek je sad dovršeno planirano dvostruko diskografsko izdanje s njegovim ponajboljim komornim skladbama, na čemu je svih ovih godina radio njegov sin prof. Zlatko Stahuljak. O nekim davnim vremenima kućnog obiteljskog muziciranja na primjeru toga CD-a progovaramo na naslovnici ovoga broja.

Saznajte dobitnike nagrada Hrvatskoga društva skladatelja za 2006. godinu te obrazložena priznanja.

Povodom objavljivanja albuma *Knjiga žalbe* razgovarali smo s pjevačem Milom Kekom o djelovanju skupine Hladno pivo i uzlaznoj putanji njihove karijere. Nadalje, multimedijalnom se izložbom *Mister Morgen* u Muzeju grada Zagreba prisjećamo velikana hrvatske zabavne glazbe, pjevača i skladatelja Ive Robića.

Ako još niste odlučili kako spojiti odlazak na odmor s posjetom koncertima na kojima možete čuti hrvatsku glazbu, pomoći će vam naš plan ljetnih glazbenih priredbi.

Davor Hrvoj, urednik

DODIJELJENE NAGRADE I DIPLOME MILKA TRNINA ZA 2006. GODINU

Dobitnici Nagrada i Diploma Milka Trnina za 2006.

tijekom protekle kalendarske godine. Mezzosopranistica Dubravka Šeparović Mušović nagrađena je za nastup s uglednim svjetskim tenorom Joséom Curom na Trsatu u Rijeci 19. srpnja prošle godine, sopranistica Vlatka Oršanić za recital u sklopu *Zagrebačkih ljetnih večeri*, održan 12. srpnja u Crkvi sv. Katarine, a violinistica Laura Vadjon za koncert barokne glazbe, održan također u Crkvi sv. Katarine 17. srpnja prošle godine. Diplome *Milka Trnina* dodijeljene su Društvu za promicanje orguljske glazbene umjetnosti *Franjo Dugan*, koje već trinaest godina sustavno njeguje hrvatsku orguljsku baštinu, i Obiteljskome radiju za emisiju *Klasična večer i noć zagrebačkih šišmiša* autora i voditelja Zlatka Madžara. Stručni žiri za dodjelu nagrada i diploma djelovao je u sastavu Antun Petrušić (predsjednik), Višnja Mažuran, Ida Gamulin, Renata Penezić, Ivica Trubić, Goran Bakrač i Mladen Janjanin. (B.P.)

ĐELI JUSIĆU U ČAST

Dubrovčanin Đelo Jusić nije samo skladatelj zabavne glazbe, već i ozbiljan autor klasičnih simfonijskih partitura, a na to je njegove sugrađane podsjetio koncert održan u čast autoru, ujedno kao ovogodišnjem dobitniku nagrade *Porin* za životno djelo. U ponedjeljak, 16. travnja ove godine, u tvrđavi Revelin koncert je pod pokroviteljstvom Grada Dubrovnika priredio Dubrovački simfonijski orkestar. Izvedbom je ravnao sâm laureat, taj istaknuti hrvatski skladatelj, gitarist, aranžer i dirigent, koji je dvije godine učio kod maestra Lovre pl. Matačića. Ne samo da je niz godina bio šef-dirigent ovoga orkestra, nego je za taj ansambl u ratnom razdoblju skladao i oratorij *De Civitate Libertatis Veritas* (Istina o Gradu slobode) na stihove dubrovačkog biskupa msgr. Želimira Puljića i akademika Luke Paljetka. No, djelo, koje se već tradicionalno izvodi na dan najtežeg razaranja Dubrovnika 6. prosinca, nije se našlo i na programu ovoga koncerta. Tu su uz orkestar nastupili Mješoviti zbor Libertas pod vodstvom Viktora Lenerta, ansambl Kazališta Marina Držića i solisti u Jusićevim koncertantnim djelima — gitarist Maroje Brčić i oboist Mladen Glavinović. Nakon dviju zbornih skladbi (*Perlo od morske pjene* i *Nauči nas, Marijo*) izvedena je Jusićeva omiljena šesterostavačna simfonijska suite *Dubrovački kantuni*, glazba iz njegova baleta koji je od nastanka 2000. godine izveden u mnogim velikim europskim gradovima, između ostalih, u Parizu i Bruxellesu. Uslijedila je izvedba *Koncerta za gitaru i orkestar u e-molu*, koju je na narudžbu međunarodnog festivala Chorfestival Steyer 1997. godine Jusić napisao za 1001. rođendan Austrije, da bi nakon *Koncerta za obou i orkestar u e-molu iz 1990.*, ova zvjezdana Jusićeva autorska večer završila finalom iz mjuzikla *Dan od Amora*, još jednog često izvođenog djela pisanog na libreto skladateljeva bliskog suradnika i prijatelja Luke Paljetka. (J.H.L.)

Ljetopis Društva Franjo Dugan

Zagreb, 2006.

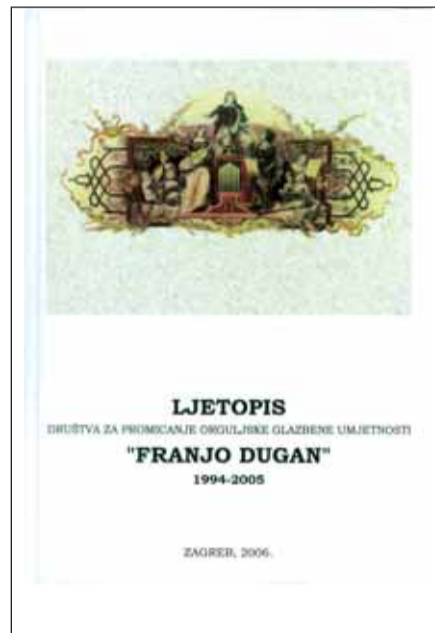
Piše: Višnja Požgaj

Društvo za promicanje orguljske glazbene umjetnosti *Franjo Dugan* objavilo je u vlastitoj nakladi *Ljetopis* u povodu 10. obljetnice rada i javnog djelovanja. Opsežnom dokumentacijom koja svjedoči o bogatoj aktivnosti Društva od njegova osnivanja 1994. do 2005. željelo se sačuvati od zaborava nesebičan rad više od 250 glazbenih umjetnika i drugih djelatnika koji su zajedno sa članovima Društva dali neprocjenjiv doprinos glazbenoj kulturi grada Zagreba i Republike Hrvatske. Taj rad prepoznat je i okrunjen ovogodišnjom Diplomom *Milka Trnina* Hrvatskoga društva glazbenih umjetnika.

Društvo *Franjo Dugan* osnovano je na inicijativu orguljašice Ljerke Očić u vrijeme kada se zanemareno i anatemizirano orguljaštvo moglo, zahvaljujući novim političkim prilikama u Hrvatskoj, konačno rehabilitirati. Poduzete su različite akcije sa svrhom promicanja orguljaštva u Hrvatskoj, a sve je to detaljno opisano i dokumentirano na 500 stranica reprezentativnog izdanja koje je uredio odvjetnik Matija Očić, otac predsjednice Društva Ljerke Očić. Matija Očić predsjedao je u studenom 1994. Osnivačkoj skupštini Društva kojoj su se odazvali, među ostalima, ugledni akademik, skladatelj i orguljaš Anđelko Klobučar, zatim sljednici Prve hrvatske radionice orgulja Ivan i Tomislav Faulend Heferer te Radovan Vukovojac, unuk Franje Dugana, čije je ime Društvo preuzelo, odavši tako počast tom neimaru hrvatske orguljske glazbe.

Već prve godine nakon osnivanja Društva krenula je akcija *Spasimo hrvatske orgulje* s edukativnim emisijama na Hrvatskom radiju i televiziji i prikupljanjem novca za obnovu ratom uništenih orgulja. Ustanovljeno je i Prvo hrvatsko natjecanje mladih orguljaša i utemeljen ciklus kućnih koncerata *Iz salona Očić*. Potom je na HTV-u krenuo ciklus emisija *Orguljske priče iz davnine* autorice Mire Wolf, osnovani su Dani orgulja u Istri, proslavljale su se razne obljetnice, izdavali nosači zvuka i note, organizirali orguljaški koncerti seminari i izložbe.

Polovica *Ljetopisa* posvećena je ciklusu kućnih koncerata *Iz salona Očić*. Ti su koncerti, zahvaljujući ugodnom ambijentu na imanju gostoljubive obitelji na Lašćini,

na najljepši način obnovili nekadašnju tradiciju kućnog komornog muziciranja. Osebniji susreti članova Društva s umjetnicima bili su posredstvom urednika i voditelja Branka Magdića dostupni i širem krugu ljubitelja glazbe putem izravnih prijenosa na Trećem programu Hrvatskog radija.

U deset godina održano je oko stotinu koncerata na kojima je nastupilo više od 250 umjetnika i ansambala iz domovine i svijeta s raznolikim programima svih stilova u kojima je bilo i mnogo hrvatske glazbe, uključujući i nekoliko praižvedbi napisanih upravo za te prigode (Sanda Majurec Zanata, Berislav Šipuš, Tomislav Uhlik, Miljenko Prohaska, Davor Bobić, Srećko Bradić). O tome svjedoče brojni objavljeni programi te napisi i kritike u raznim tiskovinama, kao i dva nosača zvuka s izborom snimaka tih koncerata.

I nisu tu samo pisani i foto dokumenti, popisi svih bivših i sadašnjih članova Društva, svih umjetnika i ansambala koji su svojom glazbom znali raspjevati i ptice u krošnjama bogatog i prelijepog lašćinskog arboretuma, tu su i kratki beletristički opisi pojedinih događaja koji s puno topline, oduševljenja i ponosa svjedoče o desetljeću uložene truda članova Društva. I kako piše u zaključku knjige — u tom »spomenaru« sačuvani su i ovjekovječeni trenuci radosti zajedništva svih onih koji su, oplemenjeni glazbom, darovali svoj doprinos i svoju ljubav — svima na uživanje.

PRAIZVEDBA GUDAČKOG KVARTETA KREŠIMIRA SELETKOVIĆA

U Preporodnoj dvorani palače Narodnoga doma 26. svibnja ove godine javnosti je predstavljeno novo djelo jednog od istaknutijih hrvatskih skladatelja mlade generacije Krešimira Seletkovića. Riječ je o njegovu *Gudačkom kvartetu* nastalom za Kvartet Porin, koji ga je uklopio u zaključni koncert svoje prve službene sezone i smjestio uz djela Luigija Boccherinija i Johannesesa Brahmsa. Prihvativši se pisanja gudačkog kvarteta kao izazovne i zahtjevne forme za koju u glazbenoj povijesti ima bezbroj primjera, Seletković je svoje viđenje pokušao ostvariti u jednome stavku u trajanju od desetak minuta, oblikujući ga u dogovoru sa članovima Kvarteta, pa i prepustivši im na pokusima da što samostalnije dožive njegov rukopis, budući da mu je prilikom skladanja na prvome mjestu bila priroda gudačkih instrumenata i oni koji ih sviraju. Partitura djela odražava i skladateljevu težnju za istraživanjem novih kvaliteta zvuka na tradicionalnim instrumentima. Osnovu čine četiri karakteristična tona — d, es, c, h — kao ćelija koja se provlači kroz cijelu skladbu. Koristeći sonatni oblik kao polazište za oblikovanje forme, od tih su tonova, primjerice, izgrađene i prva i druga temu. Veza s tradicijom je i pokušaj sintetiziranja baroknog načina mišljenja iz varijacijskih oblika poput pasacagle ili chaconne na način usitnjavanja notnih vrijednosti prema kraju skladbe. Može se reći da Seletkovićev *Gudački kvartet* na komunikativan način ostvaruje vezu suvremenog poimanja skladateljskog postupka s tekovinama prošlosti. (Ana Vidić)

Tribina u čast Miroslavu Magdaleniću

SKLADATELJ VEDRA DUHA

Piše: dr. Zdenka Weber

Tribina održana 11. lipnja u dvorani Hrvatskoga Društva skladatelja bila je posvećena 100. obljetnici rođenja skladatelja, glazbenog teoretičara i pedagoga Miroslava Magdalenića. Iako je Miroslav Magdalenić rođen 14. srpnja 1906., pa je njegova obljetnica bila u prošloj godini, ovo malo zakašnjenje nije smetalo jer je održana vrlo zanimljiva i dinamična Tribina koju je vodila dr. Grozdana Marošević. Naglasivši da je bila učenica Miroslava Magdalenića, Grozdana Marošević je ukratko iznijela

Pozdravljajući nazočne prigodom Tribine Hrvatskoga društva skladatelja, skladatelj i tajnik Društva Antun Tomislav Šaban naglasio je da će Tribine, koje je ustanovio i vodio nedavno preminuli glazbenik Ivan Ivica Perić, biti nastavljene jer se pokazalo da su vrlo dobra prigoda za prikazivanje rada članova Društva, kao i za obilježavanje važnih obljetnica.

sjećanja na svojega profesora. Podrobnija sjećanja na skladatelja iznio je prof. Vladimir Kapun, skladatelj prijatelj iz mladosti provedene u Čakovcu. Napomenuvši na početku da će njegova sjećanja biti drukčija od onih koje nalazimo u službenim enciklopedijama, prof. Kapun je s mnogo simpatija govorio o Miroslavu Magdaleniću.

Studij kod Zoltana Kodalya

Rano pokazavši glazbenu nadarenost, Magdalenić je kao dijete bio samouk na mnogim instrumentima, a orguljao je i u crkvi. U Čakovcu su mu učitelji bili Janko Slogar i Josip Štolcer. Na Muzičkoj akademiji u Zagrebu diplomirao je Nastavnički smjer, a na studiju kompozicije profesori su mu bili Blagoje Bersa i Krsto Odak u čijoj je klasi diplomirao. Kako je dobro vladao mađarskim jezikom, Miroslav Magdalenić je 1941. bio imenovan za kulturnog atašea NDH u Budimpešti, gdje je radio do 1944., a to ga je u kasnijim godinama negativno obilježilo. Međutim, za njega je boravak u Budimpešti bio posebno važan jer je mogao učiti kod Zoltana Kodalya, što mu je u skladateljskom smislu donijelo bitne spoznaje. Prof. Kapun, govoreći o Magdalenićevu radu za vrijeme Drugog svjetskog rata, citirao je samoga umjetnika prema kojemu je njegovo djelovanje bilo usmjereno »radu za Medimurje i protiv mađarizacije rodnoga kraja«. Upućen po završetku rata na rad u Učiteljsku

školu u Čakovec, Miroslav Magdalenić bio je među osnivačima Gradske glazbene škole koja je prošle godine, u 60. godini postojanja, dobila njegovo ime.

O izvedbama Magdalenićevih djela tijekom druge polovice prošloga stoljeća govorio je dirigent Igor Gjadrov. U uvodnom je izlaganju upozorio da u prvoj polovici 20. stoljeća hrvatska glazba još nije raspolagala većim brojem značajnijih simfonija, pa je tako Magdalenićeva *Simfonija u f-molu* iz 1939. bila jedno od važnih djela. Igor Gjadrov je također naglasio da su se tijekom prošlih godina marno snimala djela hrvatskih skladatelja za potrebe radija, pa on tako kao interpret za dirigentskim pultom bilježi čak 612 skladbi hrvatskih autora.

Intimno orguljanje i ugodajni kvartet

Orguljaš Mario Penzar osvrnuo se na Magdalenićevu *Passacaglia i fuga* kao jedno od vrijednih djela iz skladateljeve ostavštine. Ta je skladba nastala 1964. godine i odaje autorovu vjernost starijim glazbenim stilovima. Glazba je to intimnog ugodaja i puna duha, pa je Mario Penzar naglasio da djelo rado izvodi, a interpretiraju ga i njegovi studenti na Muzičkoj akademiji u Zagrebu.

Tijekom Tribine posvećene 100. obljetnici rođenja Miroslava Magdalenića Gudački kvartet Sebastian izveo je skladateljeva *Tri ugodaja* za gudački kvartet, a čuli smo i snimke stavaka *Andante* i *Scherzo iz Simfonije u f-molu te Fugu* za orgulje. Inspirirana hrvatskim folklorom, Magdalenićeva glazba taj folklor ne koristi kao citate, nego kao ugodajno polazište za pisanje inventivne glazbe koja je melodijski trajno nadahnuta. Uz skladateljski rad bio je Miroslav Magdalenić i plodan autor glazbeno-teoretskih djela.

U ostavštini skladatelja Miroslava Magdalenića, koju čuva njegov sin Mladen, nalazi se i još neizvedena opera *Krapinski sudac* skladana na tekst Tomislava Prpića. Veću pozornost doživljavaju njegova djela iz devedesetih godina prošloga stoljeća, a skladatelj je bio i tema dviju muzikoloških diplomskih radnji na Muzičkoj akademiji u Zagrebu, kao i nekoliko publicističkih napisa. Zahvaljujući sudionicima Tribine, koji su svi osobno poznavali Miroslava Magdalenića, bilo je moguće u ugodnoj atmosferi štovatelja njegove umjetnosti sjetiti se toga plemenitog čovjeka raskošno vedra duha, ispunjena životnim entuzijazmom i optimizmom. Skladatelj vrijednoga opusa, koji nažalost nije stigao zapisati sve svoje glazbene zamisli jer je prerano preminuo 1969. godine, postao nam je tako bliži i s još većim zanimanjem iščekujemo izvedbe njegovih djela.

Zahvaljujući sudionicima Tribine, koji su svi osobno poznavali Miroslava Magdalenića, bilo je moguće u ugodnoj atmosferi štovatelja njegove umjetnosti sjetiti se toga plemenitog čovjeka raskošno vedra duha, ispunjena životnim entuzijazmom i optimizmom.

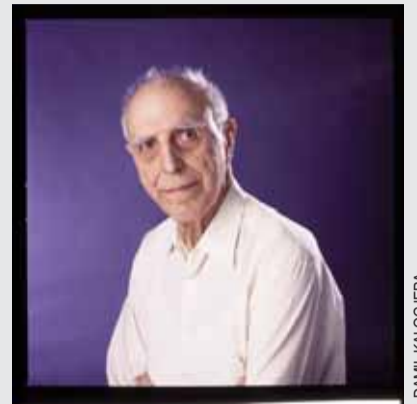
Grozdana Marošević i Gudački kvartet Sebastian

Prvi Glazbeni memorijal Emil Cossetto

Zagreb, 2007.

Piše: Snježana Miklašević – Čeran

Prigodno tri godine objavljen je u 125. broju časopisa Cantus dio razgovora koji sam vodila sa skladateljem i dirigentom Emilom Cossettom u listopadu 2003. povodom 85. obljetnice njegova rođenja. Usprkos godinama koje nije skrivao, bio je vitalan, pokretan i spreman na razgovor u kojemu je sažeo svoje višedesetljetno djelovanje vođeno motom »Moraš bit' svoj!« u smislu izgrađivanja vlastitog umjetničkog puta. Poslije nešto više od dvije i pol godine od toga razgovora (28. lipnja 2006.) iz našega je glazbenog života zauvijek otišao Emil Cossetto ne uspjevši se otrvati bolesti koja ga je posljednjih godina ipak udaljavala od dirigentskoga poziva koji je, uz skladateljski, uvelike odredio njegov umjetnički život. U razgovoru za Cantus Emil Cossetto je izjavio: »Sreća je što sam imao zbor, da sam preko njega živ, znate, živim sa svojim djelima. Da sam ovisio o operi i orkestru, ne bi me bilo!«

DAMIL KALOGERA

Zahvaljujući zboru, ili bolje rečeno zborovima, Emil Cossetto i danas živi. U listopadu 1998. koncert zborova održan u Hrvatskom glazbenom zavodu bio je rođendanski poklon svečaru za 80. rođendan. Pet godina kasnije, 2003., u istoj dvorani zbornim je koncertom svečano proslavljen njegov 85. rođendan, a 2. lipnja 2007. dvorana Hrvatskoga glazbenog zavoda u Zagrebu ugostila je sudionike 1. Glazbenog memorijala Emil Cossetto.

Maestro Cossetto nije više među nama, ali prisjetili su ga se mnogi članovi mješovitoga pjevačkog zbora koji od 1992. godine nosi njegovo ime, a osnovao ga je sâm umjetnik 1945. godine u okviru Kulturno-umjetničkoga društva *Joža Vlahović* te bio njihov prvi dirigent. Današnji dirigent Josip degl' Ivello, koji vodi zbor od 2003., i zbor *Emil Cossetto* priredili su prvi zajednički susret zborova s programom iz zbornoga opusa Emila Cossetta. Poziv za sudjelovanje prihvatilo je Obrtničko glazbeno društvo *Varaždin*, koje je pod ravnanjem dirigentice Dade Ruža otpjevalo tri pjesme: *Još jemput*, *Tam prek Drave grmlavica* i *Čardaš*. Muški vokalni ansambl *Petrinjski slavulji* Hrvatskoga pjevačkog društva *Slavulj* iz Petrinje otpjevao je pod ravnanjem Josipa degl' Ivello Cossettove skladbe *Široka je, Pij to vince* i *Mramor moste* te njegovu obradu crnačke pjesme *Čežnja za domom* u kojoj je kao solist nastupio Mario Augustić.

Gosti iz Osijeka, članovi Hrvatskoga pjevačkog društva *Lipa* otpjevali su četiri stavka iz *Kajkavske suite* za mješoviti zbor *Z mojih bregov* koju je Emil Cossetto skladao na stihove pjesnika Frana Galovića. Izvedbom je ravnala Valerija Fischbach, a predstavljeni su stavci *Plavo nebo*, *Pesma s drugoga brega* (u kojem je solistica bila Đurđica Tomaš-Grubešić), *Mesečina* i *Lastavice*. Mladi dirigent Ozren Bogdanović nastupio je s Muškim vokalnim ansamblom SKUD-a *Ivan Goran Kovačić* iz Zagreba, a za svoj su program odabrali sljedeće Cossettove skladbe: *Čardaš*, *Posavski drmeš*, *Poglela je* i *Svatovska*.

J. degl' Ivello ujedno je dirigent Mješovitoga pjevačkog zbora Hrvatskoga pjevačkog društva *Slavulj* iz Petrinje utemeljenoga 1864., ali ne i najstarijega, kako se često čulo u najavi, jer je 1858. u Karlovcu utemeljeno Prvo hrvatsko pjevačko društvo *Zora*. Zbor *Slavulj* predstavio je dvije Cossettove skladbe nadahnute hrvatskom tradicijskom glazbom: *Mur*, *Mura* i *Medimurje kak si lepo zeleno* te duhovnu skladbu *Stabat mater* posvećenu Mješovitome oratorijskom zboru *Hosanna* Crkve sv. Petra u Zagrebu i dirigentu J. degl' Ivello. Posljednji su na koncertu nastupili članovi domaćina, Mješovitoga pjevačkog zbora *Emil Cossetto* otpjevavši pod ravnanjem J. degl' Ivello još četiri Cossettove skladbe: *Voćka poslije kiše* (na tekst Dobriše Cesarića), folkorne obrade *Dorica pleše* i *Kirales* te duhovnu skladbu *Slava Bogu* uz glasovirsku pratnju Margarete Lukić.

Sudionici 1. Glazbenog memorijala Emil Cossetto dobro su se pripremili za nastup koji nije imao natjecateljski karakter, nastojeći publici u najboljem svjetlu predstaviti vlastite izvodačke dosege i dio Cossettova zbornoga opusa. Slijedeći tradiciju ustanovljenu na koncertima zborova kojima je ravnao Emil Cossetto, zajednički su nastupili Mješoviti pjevački zbor *Emil Cossetto* i Hrvatsko pjevačko društvo *Slavulj* iz Petrinje uz Tamburaški ansambl *Petrinjičica* iz Petrinje. Iz Cossettova *Folklornog koncerta* odabrali su stavke *Ladarke idu v selo*, *Pred starim majkama* i *Ivanjska igra pred starim majkama* te njegovu obradu ruske pjesme *Kaljinka*. Solisti su bili Denis Grabarić i Adonis Bazina. Program, kroz koji je vodio Dubravko Sidor, završio je pjevanjem kanona *Viva la musica* u kojemu je, kako je bilo uobičajeno na Cossettovim koncertima, sudjelovala i publika.

Zahvaljujući na kraju potpori kojom je omogućeno održavanje 1. Glazbenog memorijala Emil Cossetto (Ministarstvo kulture, Gradski ured za obrazovanje, šport i kulturu Grada Zagreba i zagrebački obrtnici), dirigent J. degl' Ivello izrazio je nadu da će se već sljedeće godine na 2. Memorijalu pridružiti i pjevački zborovi iz drugih krajeva Hrvatske. To će sigurno biti pravi nastavak života Cossettova opusa u našoj glazbenoj sredini i potvrda njegove teze da je preko zborova i njima namijenjenog opusa u toj sredini opstao kao jasno profilirani skladatelj.

Hrvatske skladateljice na 24. MBZ-u

Raznolikost pristupa

Piše: Vesna Rožić

Osim *Toccate op.78 Ivane Lang*, koja je stjecajem prilika izvedena na koncertu izvan ovogodišnjega MBZ-a, hrvatsko žensko skladateljsko pismo na Biennalu se redom predstavilo praiizvedbama. Riječ je o mladim skladateljicama koje upravo svjedoče o svojevrsnom trendu, odnosno rastućem zanimanju žena za studij kompozicije na hrvatskim prostorima, a čiji prodor započinje 80-ih pojavom Sanje Drakulić (1963.) i Olje Jelasko (1964.), nastavlja se preko Sandre Majurec Zanata (1971.), Sanje Stojanović (1975.) do onih najmlađih, Viktorije Čop (1979.), Ivane Kiš (1979.) i Mirele Ivičević (1980.).

Raznolikost kompozicijsko — tehničkih pristupa i inspirativnih polazišta u njihovim skladbama teško da mogu svjedočiti o nekom zajedničkom nazivniku, kojim bi se opravdalo posezanje za sintagmom *žensko skladateljsko pismo*. I njihova glazba, kao i ostale glazbe na ovogodišnjem Biennalu, prije svega svjedoči o kaotičnom stanju današnje suvremene glazbe u kojoj je teško nazrijeti neki eventualni *mainstream*. U skladanju s gledišta osobnog ili privatnog, prije svega za sebe, a onda tek za javnost, dakle u umnoženosti priča današnjeg vremena, kao što znamo, nema junaka/inja.

Za čisto instrumentalnim medijem posegnule su S. Drakulić u svojoj jednostavačnoj skladbi *Licem u lice* za gudački orkestar (izvedba Camerata Nordica), V. Čop u također jednostavačnom *Adieu* za orkestar (izvedba Simfonijskog orkestra HRT-a, dirigent N. Bareza), S. Stojanović u skladbi *Innervoice* (izvedba Zagrebačkog kvarteta saksofona) te I. Kiš u skladbi neobična naslova *Mortonov sat za MTV naraštaj* za duo marimbafona (izvedba Ivana Bilić i Nensy Zeltsman).

Sudeći prema interpretaciji samih skladateljica, skladbe dviju Sanja, *Licem u lice* i *Innervoice*, nalaze inspiraciju u osobnom, kontemplativnom, u sukobu i dijalogu, u susretu... Drakulić uvodi devet lica, odnosno devet »prizora ili izraza« koja se na temelju promjene ili kontrasta nižu, sudaraju ili sukobljavaju. U izvršnoj izvedbi Camerate Nordice Sanjina je

skladba pitka i zavodljiva te jedna od onih koja je u trajanju od desetak minuta istodobno neopterećujuća i nenametljiva. *Innervoice* je priča i dijalog četiriju saksofona. U skladbi u kojoj Stojanović, kako kaže, reflektira vlastita promišljanja sebe i svijeta, četiri se pak aktera ove dramaturgije različitim kompozicijskim postupcima dovode u međusobne veze.

Za razliku od dvije Sanje koje crtaju lica, slikaju, suprotstavljaju, istražuju kontraste, sukobe i različitosti, a na temelju osobnog i iskustvenog, skladateljski pristup V. Čop i I. Kiš ponešto je, mogli bismo reći, intelektualno promišljeniji ili racionalniji. Obje pak promišljaju kategoriju vremena ili prolaznosti. Čop naslovljuje skladbu *Adieu* (radi se o revidiranoj verziji skladbe prvotno nastale 2005.) aludirajući pritom na »privid nestajanja preostalog vremena i glazbenog materijala«, pokušavajući racionalno izabranim skladateljskim postupcima ostvariti svojevrsno usporavanje vremenskoga protoka. I I. Kiš se poigrava svojevrsnim usporavanjem istoga protoka, no njezin je pristup zanimljivo potaknut sumnjom i izazovom na koje poziva stav M. Feldmana. Isprovocirana tvrdnjom da je Mortonova generacija bila »baždarena« na slušanje, odnosno komponiranje skladbe u trajanju do dvadesetak minuta, nakon čega su nastupali, prije svega, problemi percepcije većih formi, pola stoljeća mlada pripadnica MTV generacije naviknuta na trominutno trajanje (današnjih pop pjesama), Ivana nastoji propitati kako se ono što ona sama određuje trominutnim materijalom, može rastegnuti ili provući u dulje trajanje. Otuda i naslov skladbe *Mortonov sat za MTV naraštaj*. Primjereno i neopterećeno doziranje raznolikog zvukovlja današnjih skladbi malo kome uspijeva (kao što je možda uspjelo S. Drakulić u *Licem u lice*). I sat I. Kiš nije prestao otkucavati na vrijeme, no njoj to nije bio ni cilj. Njena je skladba prije svega pitanje i sumnja. No usprkos tome, ona se svojom minimalističkom zvukovnom jednostavnošću uspijeva nametnuti i kao jedna od onih malobrojnih skladbi ovogodišnjega MBZ-a koje svoje mjesto mogu naći i izvan bienalskih ili njemu sličnih događanja.

Za vokalno instrumentalnim medijem posegnule su S. Majurec Zanata u svojoj skladbi *Četiri pjesme nizašto* za dva soprana i ansambl (u izvedbi sopranistica Nine Kobler i Davorke Horvat te Cantus Ansambla), Olja Jelaska u skladbi *Tvoje lice*, za mješoviti zbor i ansambl (u izvedbi Zbora HRT-a i Cantus Ansambla pod ravnanjem Tončija Bilića) te apsolutna

zvijezda ovogodišnjega MBZ-a, Mirela Ivičević u svojoj blog operi *Tri lipe*.

Jelaskin skladateljski *impetus* u ovom je slučaju dijametralno suprotan onomu S. Majurec. Njena je inspiracija duboko osobno i subjektivno doživljena, možda kao i ona S. Stojanović. *Tvoje ime* opsežna je, duga (ali ne preduga) i impresivna skladba duhovne naravi inspirirana stihovima i tekstovima Vesne Krmpotić. U namjeri da glazbom pojača i istakne snagu pjesničkog predloška, Jelaska je u potpunosti uspjela, a skladba se čini zahvalnim repertoarom za neka buduća izvođenja. S druge strane, slično kao V. Čop, S. Majurec više racionalistički na temelju kompozicijsko-tehničkih postupaka nastoji promisliti sukobe i kontraste koji nastaju u suodnosu instrumentalno tretiranih soprana (koji ne rabe suvisli tekstovni predložak i čiji se nastupi temelje na uporabi jednog od, ovisno o pjesmi, izabrana vokala u kombinaciji sa

Mirela Ivičević

prevazi ženskih sudionika u njenoj realizaciji. Bitno jest da Ivičević promišlja operu prije svega iz pozicije svog vlastitog ženskog iskustva. Izbor triju glavnih ženskih likova, dakle zavodljive Carmen (znane iz Bizetove opere), prstodušne Mimi (iz Puchinijeve *La Boheme*), i Florie Tosce (takoder Puccinijeve junakinje), nipošto nije slučajna. Tri iza-

Olja Jelaska

suglasnicima) te samih instrumenata, a s druge se strane propituje i suodnos dviju sopranskih boja.

Radi se o krajnje individualiziranim pristupima skladanju hrvatskih autorica. Priča je mnogo. Jesu li to ženske priče? Uza sve ograde i teškoće koje nosi sintagma *žensko skladateljsko pismo*, ipak bi se moglo reći da je na ovogodišnjem Biennalu ispričana jedna ženska priča i to ona Mirele Ivičević u operi *Tri lipe*.

Svjesno skladana po narudžbi za ovaj Biennale i upravo za temu *žensko skladateljsko pismo*, opera *Tri lipe*, uz sve pohvale i interpretacije autoričina pristupa oko smisla opere u današnjem neprijateljskom joj vremenu, ima nedvojbenu, otvorenu i jasnu žensku dimenziju. Spomenuta opera nije ženska samo po

brane junakinje čine se kao tri stereotipizirana tipa žena. Treba imati na umu da *Tri lipe* stoga nije samo opera o operi, kako se vrlo brzo prepoznalo i interpretiralo. Libreto, koji je napisala sama skladateljica, jest višedimenzionalan i vrlo slojevit, prepun priča, pitanja i sumnji koji izravno pažljivo/og slušateljicu/a provociraju ili tjeraju na preispitivanje patrijarhalnih stereotipa. Ono što se čini bitnim u ovoj priči nije otkriti skladateljčin konačni stav, puno je važnije uočiti provokativni i osvještavajući potencijal tako sazdanoga libreta.

Upravo je ovo djelo jedno od rijetko zanimljivih na ovogodišnjem Biennalu, a koje sasvim sigurno posjeduje snagu i potencijal da svoje mjesto pronađe i na nekim drugim pozornicama.

17. Proljetna revija jaza u Maloj dvorani Lisinski

Zapaženi nastupi hrvatskih jazzista

Piše: Davor Hrvoj

Od 8. do 11. svibnja u Maloj dvorani Vatroslava Lisinskog održana je 17. Proljetna revija jaza u organizaciji Jazz kluba Zagreb Hrvatskoga društva skladatelja i KD Lisinski. Umjetnički direktor Revije Antun Tomislav Šaban i ove je godine ostvario osnovne ciljeve festivala. Osim jedne svjetske jazz zvijezde, u stilski raznovrsnom programu predstavio je značajne skupine aktualne europske i posebice hrvatske jazz scene. Reviju je svojim nastupom obilježio multiinstrumentalist Charles Lloyd koji je u Hrvatskoj nastupio u razdoblju novoga uzleta svoje karijere. Naime, prema glasovanjima u stručnim časopisima jedan je od najcjeljenijih glazbenika na današnjoj svjetskoj jazz sceni. Izvedbe njegova kvarteta bile su dinamične i slojevite, zasnovane na slobodi, neprestanim promjenama, iznenađenjima i nepredviđenim situacijama.

Zahvaljujući kulturnoj razmjeni hrvatskih i švedskih umjetnika, i ove je godine na Reviji

nastupio jedan od značajnih švedskih sastava u kojemu djeluju glazbenici mlađeg naraštaja, kvintet švedskog saksofonista, klarinetista i flautista Nilsa Berga. Njegov je koncert pobudio pažnju mladalačkim poletom i eksperimentalnim pristupom te posebnim zvukom, posebice zbog upotrebe violončela, vibrafona, usne harmonike, glazbene pile i elektronike. Zapaženi su bili i nastupi hrvatskih jazz glazbenika, a neki od njih nastupili su u međunarodnim sastavima. Primjerice, Toranj 77 saksofonista Željka Kovačevića tom je prigodom obilježio tridesetu obljetnicu djelovanja. Kao gost uz sastav je svirao poznati norveški klavirist i skladatelj Jan Gunnar Hoff, ujedno i autor svih skladbi izvedenih na slavljeničkom koncertu. Posebno je bio hvaljen nastup alt saksofonista, flautista i skladatelja Mira Kadoića koji je predstavio svoj Mirokado kvintet i Mirokado orkestar u kojima sviraju hrvatski i slovenski jazz glazbenici srednjega i mlađega naraštaja. Osim jednog standarda, izvodio je vlastite skladbe za koje je priredio dojmive aranžmane.

Osim *fusion* skupine Kuakaul, koja je sastavljena od mlađih instrumentalista, mladi glazbenici predstavili su se i na Novim nadama jaza »Marjan Marjanović« na kojima su nastupili zagrebačka pjevačica Maja Savić uz trio Saše Borovca te koprivnički ženski vokalni sastav Praline.

Mirokado orkestar

U zaključnom nastupu Proljetne revije nastupio je trio kontrabasista Saše Borovca s pjevačicom Jelenom Balent. Osim svjetskih jazz standarda i pop hitova u maniri *mainstream* jaza, na

oduševljenje publike izvodili su i hitove hrvatske zabavne glazbe u obradama Saše Borovca.

Kako se stvarao Muzički biennale Zagreb

TROJANSKI KONJ U DOBA ŽELJEZNE ZAVJESE

Piše: Jana Haluza Lučić

Muzički biennale Zagreb, međunarodni festival suvremene glazbe koji se od proljeća 1961. svake druge godine održava u glavnom gradu Hrvatske,

jednostavno ići u Moskvu ili u druge istočne zemlje, ali bilo je jako teško povezati Istok i Zapad. Činilo mi se da je u ono doba jedina mogućnost za to bila pokretanje glazbenog festivala na kojemu će sva zapadna glazba, ona 'zabranjena' glazba biti vrsta našeg trojanskog konja. Tada smo rekli: 'Dobro, sve je slobodno, prikazat ćemo istočni blok, ali i njegovu zapadnu inačicu, pa onda neka publika izabere što joj se više sviđa!'.

MBZ kao preteča EU

Mislim da je to bila jedina mogućnost, svojevrsna tiha prijevara, upotreba oba bloka i njihovo spajanje. To je u duhu ciljeva Europskoga kulturnog foruma koji želi spojiti različite ideologije i narode, povezati ideje i doći do mojega velikog ideala koji uvijek vežem uz Beethovena, a to je velika ljubav prema svim narodima, kontinentima, morima, zvijezdama... Danas je to misao vodilja spomenute institucije, ali u doba kad smo počeli

Cagea. I to je vezano uz posebne društveno-političke okolnosti koje su u ono doba vladale u našoj zemlji, čega se Kelemen prisjeća ovim riječima: »Doveli smo Cagea u Zagreb kako bi takoreći oslobodio tu situaciju. Došlo je do neobičnog koncerta koji je počeo u ponoć, mislili smo da nitko neće doći, a kad tamo, bilo je dupkom puno, ni sam ne znam koliko je ljudi bilo. Sjedili su na podu, neki su stajali uokolo. Centralni komitet Hrvatske i Slovenije htio je to zabraniti, a ja sam zbog toga proveo čak dva dana u zatvoru. Na kraju su dopustili pod uvjetom da Cage ne 'puže ispod klavira'. No, Cage je ipak 'puzao ispod klavira', a neki kažu da je i bacao ribe u klavir. Neki su se naši protivnici kao Stjepan Šulek pitali je li to uopće glazba ako netko puže pod klavir ili baca ribe u klavir i bili su jako protiv nas. Ali oni nisu shvatili jednu osnovnu stvar, a to je da je narod u to doba bio željan slobode, želio se osloboditi onih vječnih parola koje su bile ispisane na kućama. Iz tog poriva za

Milko Kelemen, osnivač Muzičkog biennala Zagreb, primio je nagradu Europskog kulturnog foruma za posebne zasluge u kulturi i tom se prigodom još jednom prisjetio okolnosti u kojima je stvaran jedan od najvećih i najstarijih međunarodnih festivala suvremene glazbe, nekadašnji proćep u željeznoj zavjesi, most između Istoka i Zapada.

u svojem je 24. izdanju, nakon 46 godina kontinuiranog održavanja,

Elzbieta Penderecki, Milko Kelemen, Dieter Topp, Ivo Josipović

ovjenčan uglednom Europskom nagradom za kulturu. Europski kulturni forum (KulturForum Europa) sa sjedištem u Kölnu za posebne je doprinose u kulturi nagradu *KulturPreis Europa* dodijelio hrvatskom festivalu u cjelini, dakle od njegova početka do danas. Stoga su nagradu u ime Biennala dobili prvi i današnji predsjednik — osnivač Milko Kelemen i dr. sc. Ivo Josipović, predsjednik zadnjih petnaestak godina.

Hrvatski skladatelj Milko Kelemen, koji od šezdesetih godina prošloga stoljeća živi i djeluje u Stuttgartu, tim je povodom boravio u Zagrebu i na konferenciji za novinare, održanoj 23. travnja u dvorani Hrvatskoga društva skladatelja, komentirao prilike koje su prethodile njegovu prvom odlasku u inozemstvu i ideji osnivanja Biennala sljedećim riječima: »Bio je to zatvoreni sustav s vrlo slabom mogućnošću razvoja, vladao je takozvani socijalistički realizam koji je jako smetao razvoju umjetnosti. Nisam znao kako bih mogao dobiti putovnicu da makar odem u Beč, Rim ili Pariz jer sam želio doći u vezu s ostalim svijetom. Bilo mi je

organizirati Biennale 1959. godine nismo mogli ni sanjati da će se netko danas sjetiti nas koji smo se u to doba tako mučili. Bila je to prava avanturistička borba, avanturizam *non plus ultra*, jer se uopće nije moglo zamisliti da netko dobije putovnicu. Ako ste htjeli otići u Beč i dovesti neke dobre glazbenike, niste ga za to mogli dobiti«, rekao je Kelemen i dodao da je MBZ značajan početak nove epohe hrvatske ozbiljne glazbe koja je tada bila u zaostatku od 80 godina za europskom suvremenom glazbom. Smatra da je kao prvi biennalski organizator, uz Vuljevića i Stojanovića, i sâm bio preteča Europske Unije, u doba kada se o tome samo sanjalo iza željezne zavjese hladnoga rata. »Zabavna glazba nije imala taj zaostatak, jer je uvijek bila u izravnoj vezi s europskim tokovima. Na sreću!«, tvrdi Kelemen.

Cage kao izraz slobode

Dmitrij Šostakovič, Benjamin Britten i Igor Stravinski samo su neki od klasika glazbe 20. stoljeća koji su bili gosti prvih godina Muzičkog biennala Zagreb. Milko Kelemen je, između ostalih, hrvatskoj publici prvi predstavio i legendarnog američkog glazbenog avangardista Johna

slobodom i ideje o slobodi se to dogodilo. Cage nije išao pod klavir zato da prikaže neku novu glazbu i oni koji su bacali ribe u klavir nisu to činili s tim ciljem, jer svi znamo da to nije niti ne može biti glazba, već je to bila gesta za oslobođenje.«

Zahvaljujući Milku Kelemenu, Muzički biennale Zagreb je na kraju i službeno dopušten kao jedinstvena platforma za mogućnost susreta Istoka i Zapada. Europska kulturna nagrada (KulturPreis Europa) mu je dodijeljena kao međunarodno priznatom skladatelju koji je Biennale osnovao u doba kada je prodor na područje »nove glazbe« u zemljama istočnoga bloka bio zabranjen. Njegov su značaj prepoznali visoki politički dužnosnici u zemlji i svijetu, između ostalih i predsjednik RH Stjepan Mesić i gradonačelnik grada Stuttgarta Dr. Wolfgang Schuster koji su mu poslali pisma zahvale. Pridružujemo se čestitkama!

Postbiennalski koncert Marija Penzara

ORGULJSKE MUNJE I GROMOVI

Piše: Sanja Raca

Program koncerta orguljaša Marija Penzara planiran u okviru 24. Muzičkog biennala Zagreb koji se nije mogao održati zbog tehničkog poteškoća s

Program koncerta orguljaša Marija Penzara planiran u okviru 24. Muzičkog biennala Zagreb koji se nije mogao održati zbog tehničkog poteškoća s instrumentom, predstavljen je 4. lipnja u zagrebačkoj Bazilici Srca Isusova. Na rasporedu su bile skladbe Dalibora Bukvića (praizvedba skladbe *Proročanstva*), Ivane Lang (*Toccata op. 78*), Valerija Kikte, Josipa Magdića (*Oluja*, 1995.), Sergeja Slonimskog, Alana Ridouta, Györgyja Ligetija i Anđelka Klobučara (Koncert, 2001.)

instrumentom, predstavljen je 4. lipnja u zagrebačkoj Bazilici Srca Isusova. Osam djela od kojih je jedno doživjelo praizvedbu bili su primjer reproduktivnog izazova pred moćnom skladateljskom gomilicom i epskom širinom njihovih skladateljskih rukopisa. Ne u smislu opsega pojedinačne partiture (iako je i toga bilo), nego opsega cjeline koncertnog programa. Premijerni opus (tema s varijacijama) Dalibora Bukvića primjer je partiture dramskih razmjera u kojoj jednostavna, meditativna tema služi kao osnova maštovitoj razradi šest varijacijskih stavaka čiji je rast proporcionalan tehničkim predispozicijama orgulja. U stalnoj dijaloškoj vezi s izvorom, one se lome i eliptično pojavljuju kao apstraktne ili melodijski-pjevne poveznice glavne teme nadahnute riječima proroka Nostradamusa (*Znanošću tajnom bavi se noću, samac što sjedi na klupi od mjeđi; Zaplanti žižak u toj samoći, proriče čemu vjerovat vrijedi.*).

Gromovita dinamika

Orgulje su po svemu vrlo privlačan medij izražavanja i gledajući ih u odnosu na druga glazbala, nikad im nije nedostajalo literature iz pera naših suvremenika. Dostojanstvene u svakom pogledu, osobito su zavodljive po svojoj snazi i to onoj koja priziva moć svetog Ilije Gromovnika »podignuta u vihoru ognja, u kolima s plamenim konjima«, a koji zapovijeda gromovima (i kiši). Nekako se činilo da je imao znatan utjecaj te večeri na manirizam maksimalnog tutti orguljskog zvuka. Iako fonička arhitektura instrumenta u Bazilici dopušta stvarno lijepu zbirku forte dinamike, on, po sru, u svom punom intenzitetu nije uvijek ugodan dio ljepote ovog glazbala, naročito kad se javlja na isti gromovito dominirajući način. Međutim, radi se očito o odlici autorskih rukopisa i izvedbenom konceptu pa te činjenice treba poštivati, usprkos mogućnostima koje nude škare kao koristan pribor za rezanje dužine trajanja i paleti u izboru zvučnih tutti kaskada.

Od racionalnog do ekstatičnog

Presjek stvaralaštva od 1953. (Ligetijev *Omaggio a Giolamo Frescobaldi*) do Bukvićevih *Proročanstava* (*Prophéties*) iz 2007. kojim je obuhvaćeno blizu pola stoljeća skladateljskog pisma pokazuje s jedne strane voluminoznost glazbala sukobljenog suprotnostima između monumentalnog i intimnog, a s druge mirno i zrelo udiviljenje umjetnosti polifonije, starih i »mladih« majstora koji su kroz povijest pisali za ovaj instrument. Kod Ligetija, Kikte i Ridouta to je provedeno racionalno, kod akademika Anđelka Klobučara, u Hrvatskoj sigurno najvećeg autoriteta kad je u pitanju orguljska glazba, to se osjeća na planu tipičnog baroknog oblika, slično kao i kod Ivane Lang, dok kod Josipa Magdića prevladava ekstatična narav skladbe inspirirana »blstavom pobjedom nad agresorom« (autor). Svima njima Mario Penzar osigurao je dostojno mjesto pod crkvenim svodom i u zaostaloj post-produkciji nedavno završenog međunarodnog festivala suvremene glazbe.

Opera u jednom činu *Zora D.* srpske skladateljice Isidore Žebeljan izvedena 22. travnja 2007. u Zagrebačkom kazalištu mladih u sklopu 24. Muzičkog biennala Zagreb

JOŠ JEDNA »ŽENSKA« OPERA

Piše: Ivan Ćurković

Široke linije

Način na koji skladateljski rukopis Isidore Žebeljan ocrta po malo jezovito ozračje i evocira trilersko-fantastičke sadržaje duguje ponešto nje-mačkome ekspresionizmu (dojam je sigurno osnažila izvedba na nje-mačkome jeziku, na kojemu je opera prvotno i zaživjela u Amsterdamu i Beču), ali i indirektnim skladateljskim uzorima poput Benjamin Brittena koji je u svojim operama također

rješuje, ne saznajemo definitivni udio Vidine krivice u Zorinom stradavanju) i posvemašnjem pretakanju svijesti pridružuje specifično suptilni, isprekidano-tihi glazbeni izraz.

Besprijekorna predstava

Međutim, dojmu sklada između glazbe i drame uvelike je pridonijela i vrhunska izvedba, kako na čisto glazbenom, tako i na kazališnom planu. Izraelski redatelj Ran Artur Braun obnovio je režiju Davida Pountneya i Nicole Raaba želeći sačuvati što više od njihova izvornoga scenskog rukopisa, premda se u glumačkom izrazu osjetila razlika između gostujućih solista, Gorana Krnete i Antonele Malis Hodžić u ulozi Mlade Vide s jedne strane, te prekaljenih Aile Asszonyi kao Mine, odnosno Zore i Rachel Ann Morgan u ulozi Stare Vide s druge strane. Solisti su bili mahom izjednačeni u svojoj vokalnoj izvrsnosti, no pjevačke sposobnosti Estonke Asszonyi zaveću posebnu pozornost, kao i pouzdana pratnja komornoga orkestra sastavljenog od solista Beogradske filharmonije pod vodstvom mladoga dirigenta Premila Petrovića. Vizualno-estetski identitet predstave također se pokazao besprijekornim, a jednako praktičnim i scenografsko korištenje redova bijelih plahti kao projekcijskoga platna za dočaravanje ambijenata knjižnice, staretinarnice i, nadasve, obale Dunava u kojemu je Zora tragično skončala. Kako se dramatski tijek približavao odgonetavanju tajne, a time i samoj osobi Zore D, protagonisti su trgali te »zastore« kako bi se u završnom prizoru pred publikom otkrio orkestar smješten na dnu pozornice, a time i simbolično ogolila pozornica, ali i sama partitura Isidore Žebeljan. Radi se, naime, o operi koja sebe shvaća dovoljno ozbiljno, a da pritom ne ispadne pretenciozna, što publika zna prepoznati.

Tajna uspjeha Zore D. na natječaju Zaklade Genesis vjerojatno je u tome da je djelo stvarano bez opterećenja idejom o krizi suvremene opere. Radi se, naime, o operi koje sebe shvaća dovoljno ozbiljno, a da pritom ne ispadne pretenciozna, što publika zna prepoznati.

Glazbena scena, jedna od tematskih okosnica ovogodišnjega MBZ-a, na festivalu je uz značajan udio plesnih predstava bila zastupljena uglavnom novijim opernim djelima hrvatskih skladatelja koji su pokušali dati odgovor na pitanje kamo dalje s operom. *Zora D.* srpske skladateljice Isidore Žebeljan nastala je posve lišena ideje o krizi suvremene opere, štoviše, zadržava poštovanje prema opernoj tradiciji, koja je kroz cijelo dvadeseto stoljeće ostala neprekinuta unatoč njezinoj posvemašnjoj problematizaciji s avangardističkih pozicija. Tajna uspjeha koji je ta opera afirmirane srpske skladateljice srednje mlade generacije požnjela na natječaju Zaklade Genesis, osiguravši naklonost i zdušni angažman jed-

nog od vodećih britanskih opernih redatelja Davida Pountneya, vjerojatno je u svojevrsnoj neopterećenosti spomenutim »načelnim« pitanjima te iskrenim prionućem kako glazbenom, tako i dramskom oblikovanju ni po čemu novog, ali zato izvornog i osebujnog opernog svijeta.

Kobni ljubavni trokut

Libreto *Zore D.* skladateljica je napisala uz pomoć bliskih suradnika na temelju televizijskog scenarija o imaginarnoj srpskoj pjesnikinji Zori Dulijan, dijelom se zasigurno inspiriravši jednako zanimljivom povijesnom osobom slikarice i pjesnikinje Milene Pavlović-Barilli. Tajanstveni nestanak talentirane pripadnice živog umjetničkog miljea Beograda tridesetih godina opsjeda glavnu junakinju Minu koja, rješavajući misterij te identificirajući se sa Zorom sve više gubi vlastitu osobnost.

Dominantni problem identiteta izvrsno je osmišljen suprotstavljanjem, ali i brisanjem granica između dviju vremenskih razina (suvremenosti i tridesetih godina), odnosno stvarnosti i sjećanja, pa čak i pojedinih likova, pripadnika kobnog ljubavnog trokuta. U slučaju Mine i Zore, povezanih fizičkom sličnošću, i ne možemo govoriti o tome da su dvije uloge komponirane za istu vokalnu dionicu, budući da su njih dvije zapravo jedno, no zanimljivo je da s jedne strane lik Vide (Stare i Mlade) utjelovljuju dvije pjevačice, dok jedini muški izvođač, srpski bariton Goran Krneta interpretira, između ostalih, i Zorinu fatalnu ljubav Jovana i Stranca koji na samom početku opere pokreće Mininu potragu za Zorom.

volio propitivati komplekse krivnje i utvare iz prošlosti. Premda u slog povremeno prodiru i elementi folklor, glazbeni jezik *Zore D.* nije eklektičan, već dramsku snagu crpi iz osobitoga stilskega jedinstva i svježine izraza koja se ne kosi s njezinim oslanjanjem na tradiciju. Široke vokalne linije kao da se razvijaju spontano, a glazbeni tijek u svoj punini korespondira sa scen-skim zbivanjima izbjegavajući pritom stereotipna rješenja, o čemu svjedoči završetak opere, koja ambivalentnom tretmanu trilerske komponente (misterij se ne raz-

Islandski simfonijski orkestar praižveo djelo *Inventio* Branka Okmace

JEDINSTVO MATERIJALA

Piše: Ana Vidić

U sklopu jednoga od najatraktivnijih hrvatskih koncertnih ciklusa, *Lisinski subotom*, u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog gostovao je Islandski simfonijski orkestar. Ovaj ansambl, koji je od službenog osnivanja 1950. ostvario izniman napredak i kvalitetu izvedbe, danas održava oko šezdeset koncerata godišnje, kako u Reykjaviku, tako i u drugim islandskim te europskim i svjetskim gradovima. Godine 2002. njihov šef-dirigent i glazbeni ravnatelj postao je mladi britanski dirigent Rumon Gamba koji svojom uspješnom karijerom, kao i velikim projektima s orkestrom, uvelike doprinosi ugledu Islandskih simfoničara. Stoga je uvrštavanje nove skladbe jednog hrvatskog autora, u ovom slučaju Branka Okmace, u program njihova nastupa u Hrvatskoj svakako od posebne važnosti. Radi se o djelu *Inventio* za koje je Okmace zaslužio nagradu Koncertne dvorane Vatroslava Lisinskog, a koja se dodjeljuje novim djelima hrvatskih skladatelja. Dobitnik je javno proglašen

na Dan Dvorane 29. prosinca 2006. godine, a praižvedbu je dočeka 17. veljače ove godine u programu u sklopu kojega su Islandski simfoničari izveli još i djela Sergeja Rahmanjinova, uz gostujuću pijanisticu Lilyu Zilberstein, te Jeana Sibeliusa.

Branko Okmace, skladatelj rođen u Puli 1963., diplomirao je na zagrebačkoj Muzičkoj akademiji u klasi Stanka Horvata. Već tada je veliku pažnju poklanjao zborovima, pa tako danas velik dio njegova opusa čine upravo djela za zbarske sastave. Nakon studija vratio se u Pulu, aktivno sudjelujući u tamošnjim glazbenim zbivanjima, primjerice vodeći Djevojački zbor Glazbene škole Ivana Matetića-Ronjgova, dirigirajući Mješovitim pjevačkim zborom KUD-a *Matko Brajša Rašan*, potom ravnajući Orkestrom Istarskoga narodnog kazališta te djelujući od 2002. kao orguljaš i zborovođa Katedralnog mješovitog pjevačkog zbora u Puli, dirigent Puhačkog orkestra grada Pule i predavač na Odjelu za glazbenu pedagogiju Filozofskog fakulteta u Puli.

Vjerojatno zbog svojega djelovanja u Istri, Branko Okmace nije u većoj mjeri poznat široj domaćoj glazbenoj javnosti, u prvome redu usredotočen na zbivanja u glavnome gradu, no njegov opus, koji obuhvaća solistička, komorna i orkestralna te zbarska djela, predstavlja važan dio hrvatskog skladateljskog stvaralaštava, o čemu svjedoče brojne nagrade, među kojima su najbrojnije one za zbarske skladbe. Osim toga, svakako treba spomenuti i Red Danice hrvatske s likom Marka Marulića kojim je Okmace odlikovan 1996. za svoj doprinos kulturi. Nizu priznanja sada se pridružuje i spomenuta nagrada Koncertne dvorane Vatroslava Lisinskog za skladbu *Inventio* o kojoj je sam skladatelj rekao sljedeće: »*Inventio* je jednostavačna skladba pisana za simfonijski orkestar kod koje se glazbeno tkivo razvija,

Islandski simfonijski orkestar

odnosno sastoji od niza provedbi jedinstvenog tematskog materijala prema načelima imitacije, modificiranja i vještine kombiniranja. Skladba je prvenstveno polifona, premda u njoj pronalazimo i homofone dijelove. Iako je osnovni motiv vrlo koncizan, u daljnjem razvoju dolazi do njegova skraćivanja. Međutim, na samom završetku djela on se toliko proširuje da prerasta u jednu široku, svečanu temu. » Islandski simfonijski orkestar i dirigent Rumon Gamba pažljivo su pristupili povjerenom im zadatku praižvedbe djela te primjereno predstavili Okmacin *Inventio* posjetiteljima ciklusa *Lisinski subotom*.

Ususret 25. obljetnici smrti Jakova Gotovca

SAVRŠENI OPERNI BLIZANC

Stanac i Pagliacci u Osijeku

Piše: Davor Schopf

Obje jednočinke odišu mediteranskim ugođajem, pa su ih redatelj Joško Juvančić i scenograf Marin Gozze smjestili u isti prostorni, ali različit vremenski okvir, u shematiziranim scenografskim vizurama starog, a i današnjeg, svezvremenskog Dubrovnika.

Izvođenje jednočinskih opera uvijek postavlja pitanje kombinacije određenih naslova za popunjavanje kazališne večeri. Iako su nastale u različito vrijeme, opera *Cavalleria rusticana* Pietra Mascagnija (praižvedena 1890.) i opera *Pagliacci* Ruggera Leoncavalla (praižvedena 1892.) pokazale su se savršenim, prirodnim opernim blizancima. Ali, često se izvode zasebno u kombinaciji s drugim djelima.

Zanimljiv i vrlo dobar repertoarni potez učinila je Opera Hrvatskoga narodnog kazališta u Osijeku. Prvi put u istoj večeri spojeni su komični operni scherzo *Stanac* Jakova Gotovca i Leoncavallov uzor opernog verizma.

Dio Jadranske duologije

Stanac je praižveden 1959. u Zagrebu. Jakov Gotovac preradio je i skratio svoju operu *Dalmaro* (praižvedeno 1964. u Zagrebu) te je spojio sa *Stancem* u *Jadransku duologiju* koja je u tom obliku prvi put izvedena 1981. u Osijeku, a zatim 1983. u Zagrebu. Na tragu Wagnerove tetralogije i Puccinijeva triptiha i hrvatsko je operno stvaralaštvo dobilo savršen, prirodan glazbeno-stilski i tematski duološki spoj čije je ishodište obala Jadranskoga mora u ilirskoj legendi iz 3. stoljeća prije Krista i u

komediografskom rukopisu Dubrovčani-na Marina Držića.

Stanac

Leoncavallovi *Pagliacci*, kada je već riječ o kombinacijama opernih jednočinki i o hrvatskome opernom stvaralaštvu, bili su u izvrsnom spoju s dvadeset godina mladim izdanakom verizma u hrvatskoj operi, *Povratku* Josipa Hatzea, u Splitu 2003. Zajednički im je dramaturški motiv prijevare i osvete prevarenog muža ubojstvom ženina ljubavnika, i nje same u *Pagliaccima*.

Dubrovnik kao zajednički okvir

Oba djela, Gotovčev *Stanac* i Leoncavallovi *Pagliacci*, iako raznorodnog glazbenog stila, odišu mediteranskim ugođajem. Dodatnu poveznicu u premijernom osječkom uprizorenju 25. travnja 2007. dali su im redatelj Joško Juvančić i scenograf Marin Gozze. Smjestili su ih u isti prostorni, ali različit vremenski okvir, u shematiziranim scenografskim vizurama starog, a i današnjeg, svezvremenskog Dubrovnika. Osječka Opera ove godine itekako misli na 25. obljetnicu Gotovčeve smrti (16. listopada 1982.) jer je sezonu počela obnovom *Ere s onoga svijeta*.

Osječki operni ansambl radosno je zaigrao vedru pokladnu šalu iz renesansnog Dubrovnika, za koju je libreto prema Držićevoj komediji (čija se 500. obljetnica rođenja navršava sljedeće godine) spjevao Vojmil Rabadan. Zavodljive vile ženskog zbora, plesna skupina, raspjevana Danica soprannistice Sanje Toth i izvrstan Dživo tenora Nikše Radovanovića predvodili su objesno poigravanje sa starim Stancem koji, zbog svog žalovanja za mladošću, ništa bolje nije ni zaslužio. A bas Berislav Puškarić ostvario je

Zanimljiv i dobar repertoarni potez učinila je Opera Hrvatskoga narodnog kazališta u Osijeku. Prvi put u istoj večeri spojeni su komični operni scherzo Stanac Jakova Gotovca i Leoncavallov uzor opernog verizma.

pravu studiju naslovne uloge. Njegov je Stanac umoran od puta i od života, lakovjeran i tragikomičan. Rado bi se pomladio, ali ubrzo uviđa svoju zabludu, pa zato i oprašta šalu. Glumačku je karakterizaciju oplemenio snažnim, lijepim glasom i pjevačkim nijansiranjem. I predočio je Stanca itekako suvremenim u današnjoj sveopćoj općinjenosti i dominaciji mladosti.

U obje opere Juvančić odlično rješava zbor na maloj pozornici. Kostimografkinja Diana Kosec-Bourek odlučila se za kontrapunkt renesansne stiliziranosti u *Stancu* i suvremenih kostima u *Pagliaccima*. Dirigent Peter Oschanitzky očito je u obje opere došao na svoje. Osjetio je toplinu Gotovčeve melodike i osebjuni kolorit vokalnih i orkestralnih dionica te pravu mjeru i izraz Leoncavallove sentimentalnosti i dramatičnosti. Sve je primjereno prenio na ansambl, na raspoloženi orkestar i zbor u pravom glazbeno-scenskom žaru zadnje ovosezonske premijere osječke Opere.

U obje opere Juvančić odlično rješava zbor na maloj pozornici. Kostimografkinja Diana Kosec-Bourek odlučila se za kontrapunkt renesansne stiliziranosti u *Stancu* i suvremenih kostima u *Pagliaccima*. Dirigent Peter Oschanitzky očito je u obje opere došao na svoje. Osjetio je toplinu Gotovčeve melodike i osebjuni kolorit vokalnih i orkestralnih dionica te pravu mjeru i izraz Leoncavallove sentimentalnosti i dramatičnosti. Sve je primjereno prenio na ansambl, na raspoloženi orkestar i zbor u pravom glazbeno-scenskom žaru zadnje ovosezonske premijere osječke Opere.

Priznanje Jakši Fiamengu, novinaru i pjesniku

KAROCA GRE, ... U ZAGREB

Piše: Maja Sabolić

Šezdeset godina života, četrdeset ljeta od tiskanja prve knjige pjesama, pa potom tridesetak objavljenih knjiga pjesama, dvadeset značajnijih nagrada i priznanja za poetski rad okrunjenih državnom Nagradom za književnost *Vladimir Nazor*, dvadeset i sedam godišta od prvoga uglazbljenog teksta, tridesetpet nagrada za te uglazbljene stihove i dva *Porina*... To je jedan od mogućih sažetaka bogatoga životnog puta novinara i pjesnika Jakše Fiamenga, jednoga od najprisutnijih i najznačajnijih autora suvremene hrvatske književnosti. Na taj put je krenuo *karocom* od snova i zvijezda iz svoje rodne Komiže koja je ostala vrelom trajnog mu nadahnuća, iako Mediteran doživljava jednako snažno i toplo od Dubrovnika do Istre, od Šibenika do Lastova, kao i splitske Radunice u kojoj živi skoro pola stoljeća i gdje s balkona svaki dan gleda zvonik Svetoga Duje, Marjan, more i zvonik Crkve svetoga Duje.

Karoca se 14. svibnja zaustavila u Lisinskom. Dočekali su je radosno svi koji još uvijek vjeruju u ljepotu uglazbljenog stiha i duboko poštuju Fiamengovu prividnu i nepodnošljivu lakoću izričaja. Dovala je i neke od najvrednijih interpretata tih zaustavljenih trenutaka vječnosti koji su deset-

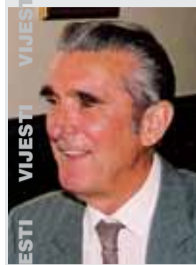
ljećima plemenili naše duše. Uz pratnju ansambla Joška Banova, Dean Dvornik, Zorica Kondža, Đorđi Peruzović, Ibrića Jusić, Meri Četičić, Kemal Monteno, Tedi Spalato, Radojka Šverko, Arsen Dedić, Tereza Kesovija, klape Kampanel i Luka te onaj kojega je pjesnik najčešće »prika makinje« zamišljao kao prenositelja stihova pisanih na note Zdenka Runjića, Oliver Dragojević, još su nas jednom podsjećali na međaše hrvatske mediteranske šansone. Za aranžmane i ansambl pobrinuo se Joško Banov, a za cjelovitost mediteranskog duha na sceni su postavljene skulpture Vaska Lipovca. Da ugođaj bude potpun stihove je govorio Enes Kišević, a veliki posao organizacije obavila je Glazbena mladež Split. Kroz program je vodila mlada Marija Borić.

Interesi Fiamenga renesansni su, baš kao i on sâm. Obilje vidova i izazova umjetničkog iskaza našli su najbolje mjesto u Jakši novinaru-pjesniku-publicistu i još mnogočemu. Uživajući te večeri u ugodno prohladnoj Velikoj dvorani hrvatske palače glazbe pomislih da u potpunosti razumijem zašto sve manje piše pjesme za uglazbljivanje. Jer, kako sam kaže: »Gušte sam potrošio, a ni novac nije neki da bih ulazio među one koji na sve to gledaju kroz džep«. I tako, za mir svoje duše, a za naše dobro, Fiamengo se sad obraća klapama — jedinim pravim ljudima koji još uživaju u tome što rade i vraćaju vjeru da *karoca* i dalje gre, leti i neće stati.

NJIRIĆU I MILOTTIJU U ČAST

Povodom 80. rođendana skladatelja Nikše Njirića i Nella Milottija Ustanova Ivan Matetić Ronjgov (Ronjgi-Viškovo)

Nello Milotti

organizirala je 27. travnja 2007. svečani koncert u Mramornoj dvorani Pomorskog i povijesnog muzeja Hrvatskog primorja u Rijeci. Pokrovitelji slavljeničke glazbene večeri bili su Primorsko-goranska županija, Istarska županija, Grad Rijeka i Općina Viškovo. Riječki oratorijski zbor (ROZ) Ivan Matetić Ronjgov je pod ravnanjem svojega dirigenta Dušana Prašelja izveo Njirićeve zbornice cikluse *Raspela te Misli i štorije*. Ciklus *Raspela* izveden je uz klavirsku pratnju Roberta Hallera, a u stavku *Tajanstveni sijač* izvođačima se kao solistica pridružila mezzosopranistica Anđelka Rušin. O skladateljskom i glazbeno-pedagoškom djelovanju Nikše Njirića, s posebnim naglaskom na djelovanje u suradnji s Ustanovom Ivan Matetić Ronjgov, govorila je dr. sc. Marija Riman. Milottijev je opus predstavljen zbornicima *Bela smrt*, *Uspavanka za Žvanom*, *Travaica* i *Tamo pod lindarom*, zatim s tri duhovne skladbe (*Ave Maria*, *Salve mysterium*, *Benedictus*) te *Fantazijom* za klarnet i klavir. Milottijev zbornice skladbe također je, pod dirigentskim vodstvom D. Prašelja, otpjevao ROZ Ivan Matetić Ronjgov, kojemu se u tri duhovna rada pridružio Roberto Haller za klavir. Fantaziju je izveo Jan Janković, učenik GŠ Ivana Matetića Ronjgova iz Rijeke, uz pratnju Jelene Barbarić-Mijalić, profesorice škole. O Milottijevu dirigentskom i skladateljskom djelovanju kroz prizmu Ronjgi govorila je Lovorka Ruck. Kroz program je vodio recitator Vlado Pernić. Prepuna koncertna dvorana i zadovoljstvo svečara pokazali su da je ovaj koncert njima u čast bio pun pogodak. (Lovorka Ruck)

Nikša Njirić

KONCERT MARIJA PERESTEGIJA U PARIZU

Hrvatski orguljaš Mario Perestegi održao je 27. svibnja koncert u Crkvi sv. Augustina u Parizu. Na programu koncerta toga orguljaša, dirigenta i pedagoga, koji je orgulje studirao na Muzičkoj akademiji u Zagrebu u klasi prof. Anđelka Klobučara, a poslijediplomski studij završio kod Huberta Berganta na ljubljanskoj Akademiji za glasbo, gdje danas djeluje kao docent za orgulje, našla su se i djela hrvatskih skladatelja Krste Odaka, Borisa Papandopula i Anđelka Klobučara. (B.P.)

USPJEH VIOLINISTA MARINA MARASA U NOVOSIBIRSKU

Marin Maras, mladi dubrovački violinist i student Muzičke akademije u Zagrebu u klasi prof. Leonida Sorokova, osvojio je prvu nagradu na petom Međunarodnom natjecanju mladih violinista održanom od 18. do 28. svibnja u ruskom gradu Novosibirsku. U kategoriji starijih natjecatelja drugu je nagradu osvojio Sho Akamatsu, student četvrte godine Muzičke akademije u Zagrebu, također u klasi Leonida Sorokova. Na natjecanje, koje se održava svake tri godine, prijavila su se 54 kandidata iz 15 država, a stručnom ocjenjivačkom sudu, sastavljenom od 14 uglednih profesora iz Rusije, Izraela, Austrije, Velike Britanije, Njemačke, Švedske, Kine, Australije i Japana, predsjedao je istaknuti violinistički pedagog Zakhar Bron. (B.P.)

NAGRADE HRVATSKOG DRUŠTVA SKLADATELJA ZA 2006. GODINU

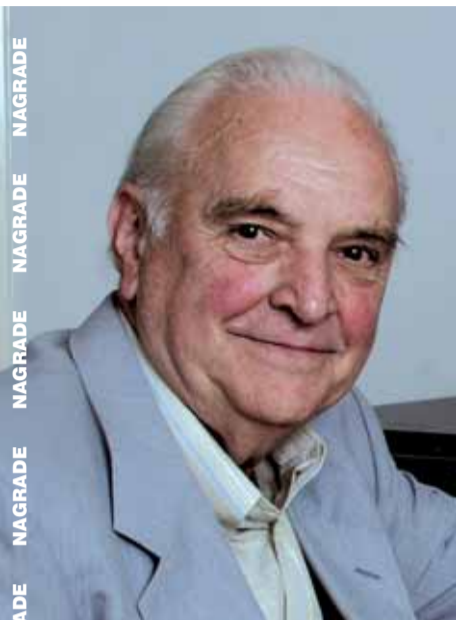
Nagrada Boris Papandopulo za autorsko stvaralaštvo u području ozbiljne glazbe dodijeljena je Miroslavu Miletiću za skladbu Concerto grosso za violu i gudački orkestar;

Nagrada Vatroslav Lisinski za doprinos hrvatskom glazbenom stvaralaštvu (pojedinci, organizacije, zajednice) dodijeljena je redatelju Vladi Štefančiću;

Nagrada Josip Andreis za glazbenu publicistiku i muzikologiju dodijeljena je Eriki Krpan, urednici i koautorici knjige Sjećanja Ivana Brkanovića;

Nagrada Milivoj Körbler za autorsko stvaralaštvo u području popularne glazbe dodijeljena je posthumno kantautoru Ivanu—Ivici Perclu;

Nagrada Miroslav Sedak Benčić za autorsko stvaralaštvo u području jaza nije dodijeljena.

Nagrada Boris Papandopulo

Miroslav Miletić — Concerto grosso za violu i gudački orkestar

Autorsko stvaralaštvo Miroslava Miletića obuhvaća gotovo sva glazbena područja, a uz značajni komorni opus, osobito je istaknuta koncertantna glazba. U sveukupnom umjetničkom djelovanju čije su školovanje obilježili Zagreb i Prag, on je sretno spojio dvije osobne glazbene strasti. Jedna je interpretativna, jer ne treba zaboraviti njegovo vrsno sviračko umijeće s vrhuncom djelovanja u gudačkom kvartetu Pro Arte kojemu je bio utemeljitelj, voditelj i član, a druga je ona skladateljska. Gotovo je očekivano da su u toj idealnoj simbiozi umjetnika koji svira i umjetnika koji stvara neki od njegovih antologijskih opusa posvećeni upravo violi i da su s uspjehom izvedeni u domovini i inozemstvu poput Koncerta za violu i orkestar koji je prouzrokovao u Hilversumu još 1958. godine. Njegov skladateljski rukopis, prema riječima kritike, govori jezikom novoga romantizma, a važnu sastavnicu u stvaralaštvu Miroslava Miletića predstavlja i hrvatski glazbeni folklor.

Nagrađena skladba, četverostavačni Concerto grosso za violu i gudački orkestar prouzročili su na prošlogodišnjim Osorskim glazbenim večerima ansambl I Cameristi Italiani i violist Francesco Squarcia kojemu je djelo i posvećeno. Barokna čvrstina forme i dijaloga, ovaj put između virtuozne dionice solista i orkestra, oblikovani su suvremenim izražajnim sredstvima čiji kolorit nadopunjuju istarska i hvarska pučka melodika. S puno razloga, djelo pripada skladateljevu ciklusu nazvanom *Lijepa naša*. U umjetničkoj glazbi zanimljivo je pratiti transformaciju izvorne tradicijske građe koju Miroslav Miletić znalački ujednačava. Unutar vanjska dva stavka (Intrada i Finale), smjestio je Balun temeljen na poznatom istarskom pučkom plesu, a potom poetični stavak Elegija kao varijacijski niz na temu starog hvarskog napjeva koji je zabilježio skladatelj i melograf Antun Dobronić.

Izvršno poznavanje gudačkog sloga i vodećeg solističkog glazbala, učinili su Concerto grosso skladbom koja je svojom vrijednošću nesumnjivo obilježila prošlogodišnju suvremenu hrvatsku produkciju.

Nagrada Josip Andreis

Erika Krpan — knjiga Sjećanja Ivana Brkanovića

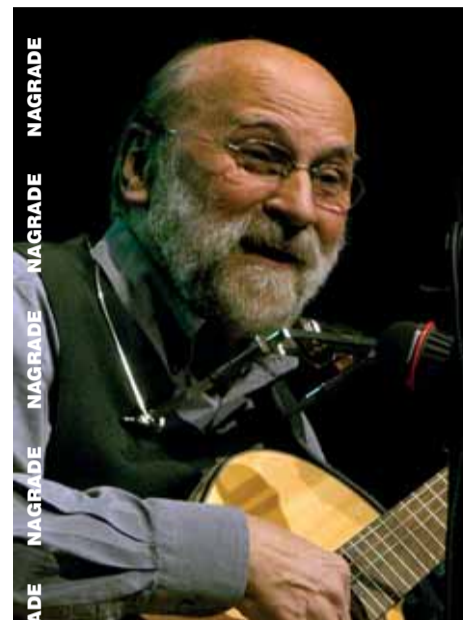
U svijetu nakladničkih dosegâ rijetko je, ali ne i neuobičajeno da urednik izdanja ponese nagradu za ostvarenje kojemu nije autor. Spona koja stoji između pisca dnevnika, skladatelja Ivana Brkanovića, jer knjiga *Sjećanja* svojim oblikom to neosporno jest i urednice Erike Krpan toliko je snažna da prelazi u svojevrsni oblik koautorstva. Rijetka memoarska izdanja u nacionalnoj glazbenoj publicistici nedavno su obogaćena skladateljevim sjećanjima koja su se po njegovoj osobnoj volji smjela objaviti tek dva desetljeća po smrti. Muzikologinja Erika Krpan priredila ih je kao važan dio proslave obilježavanja 100. obljetnice skladateljeva rođenja. Izvorni tekst, oblikom spontani niz biografskih zapisa bez kronološke ili neke druge sistematizacije, brojao je oko 360 neuređenih rukopisnih stranica dnevnika u kojima skladatelj literarno vrlo živim stilom pripovijeda o vlastitu životu i vremenu u kojemu je djelovao. Iz toga nadasve zanimljiva i privlačnog ljetopisa, kako ga sam Brkanović naziva dovršavajući ga 1979., trebalo je stvoriti memoarsku cjelinu i dati joj potpuno novi oblik. K tome, život nekadašnjeg predsjednika Hrvatskog društva skladatelja prati galerija likova s umjetničke, glazbene, političke i društvene scene, danas u svakom pogledu povijesne, a uz njih se javlja mnoštvo javnosti nepoznatih osoba koje su također sačinjavale važan dio umjetnikova života, bliskih zapisivaču, ali ne i suvremenom čitatelju. Urednica i koautorica koja je s puno uvažavanja pristupila rukopisu, osim što je pažljivo, kako kaže »čuvala stilsku i leksičku arhaičnost gdje god je to bilo moguće«, opremila je knjigu iznimno velikim i dragocjenim brojem bilježaka te je tako uz brojnu fotografsku dokumentaciju, akribijski i urednički znalački zaokružila epsku širinu intimnih sjećanja skladatelja Ivana Brkanovića. Zahvaljujući tako sveobuhvatnu pristupu Erike Krpan ovom vrijednom izdanju u kojem se saželo njezino dugogodišnje uredništvo, danas imamo knjigu koja na izrazito osoban način dokumentira hrvatsku glazbu i njezine bardove 20. stoljeća. Izdanje su prošle godine objavili Hrvatsko društvo skladatelja i Cantus.

Nagrada Vatroslav Lisinski

Vlado Štefančić

Doista je posebnost da se Nagrada Vatroslav Lisinski za doprinos hrvatskom glazbenom stvaralaštvu dodjeljuje kazališnom stvaraocu. Vlado Štefančić cijelu svoju karijeru kao glumac, redatelj, a potom i ravnatelj Gradskog kazališta *Komedija*, od 1950. je u potpunosti vezao uz operetu, mjuzikl i rock-operu, žanrove popularnog glazbenog kazališta kojima je postavio nove standarde na glazbenoj sceni u Hrvatskoj. Svjetske uspješnice režirao je na mnogim nacionalnim pozornicama, a uz sjajan ansambl u gornjogradskom kazalištu, stvorio je idealne pretpostavke za afirmaciju hrvatskog scenskog stvaralaštva. U njegove kreacije ulaze operna uprizorenja Zajčeva *N. Š. Zrinjskog*, Papandopulova *Požara u operi*, zatim popularne operete, Albinijev *Barun Trenk* te Tijardovićeve *Splitski akvarel* i *Mala Floramy*. Svemu tome pripada i poseban doprinos hrvatskom mjuziklu i rock-operi. U osječkom HNK postavio je *Slavonsku rapsodiju* i *Osječki karusel* B. Mihaljevića, u riječkom HNK *Karolinu Riječku* Lj. Kuntarića, u Dubrovniku rock-bajku *Ivana N. Škrabea* i J. Cvitanovića, a u *Komediji*, nakon predstave *Stvaramo reviju* M. Maića, slijedi višegodišnja suradnja s tandemom A. Kabiljo — M. Grgić i niz produkcija, od *Velike trke*, preko kultne *Jalta-Jalta*, *Dlakavog života*, *Ivana od leptira* do mjuzikala *Car Franjo Josip u Zagrebu*, *Kralj je gol* i *Tko pjeva, zlo ne misli*. Za pamćenje su ostale njegove predstave *Dundo Maroje* Đ. Jusića, *O-Kaj* S. Kalogjere, *Novela od Stanca* P. Gotovca, *Tata udajem se za crnca* Lj. Kuntarića i S. Mihaljinca, *Romeo* i *Julija* V. Barešića, *Lady Šram* A. Dedića i u novije vrijeme pučki, tamburaški mjuzikl *Janica* i *Jean S. Leopolda*. Vlado Štefančić osobitim je redateljskim rukopisom obilježio dvije antologijske rock-opere *Gubec beg* i *Gričku vješticu* K. Metikoša, I. Krajača i M. Prohaske. Uvijek inventivan, tražeći nove izražajne mogućnosti unutar svih žanrova glazbenog kazališta stvorio je predstave koje godinama nisu silazile s repertoara, poput mjuzikla *Jalta-Jalta*, najizvođenijeg djela hrvatskog popularnog glazbenog kazališta. Njegov veliki doprinos u kreativnom usponu nacionalnoga glazbenog stvaralaštva, desetljećima je poticao autore na stvaranje djela koja su obilježila ne samo povijest hrvatskoga kazališta, već i cijele hrvatske kulture.

Nagrada Milivoj Körbler

Ivan — Ivica Percl

Nagrada *Milivoj Körbler* dodjeljuje se posthumno kantautoru Ivanu — Ivici Perclu za njegov ukupni glazbeni opus te doprinos u promicanju hrvatskih glazbenika, članova HDS-a.

Skladatelj, gitarist, pjevač, šansonijer, pjesnik, karikaturist, slikar, organizator i voditelj, Ivica Percl bio je svestrani umjetnik čije društvene zasluge ne zaostaju za onim umjetničkim. Čovjek koji se uvijek zalagao za druge, prije svega za mlade, godinama je uspješno organizirao i vodio Glazbenu tribinu Hrvatskog društva skladatelja ili klupski program u Klubu Muzičke omladine *Podroom*, stvorivši tako nizu svojih kolega prostor za predstavljanje i afirmaciju.

Čovjek koji je s jednakim entuzijazmom nastupao u reprezentativnom koncertnom prostoru svog rodnog Zagreba, kao i u seoskom domu kulture, širio je tako svoj nenadmašni optimizam do posljednjih dana života, ali i uvjerenje da svaki čovjek ima potrebe za kulturom i umjetnošću. Tako je i 1991. godine njegovo uključivanje u Domovinski rat bilo samorazumljivo, pa je obilazio bojišnice izvođeci svoje ratne i domoljubne šansone za postrojbe Hrvatske vojske.

Iza njega je ostalo preko dvije stotine i pedeset šansona na stihove osamdeset i pet hrvatskih pjesnika, te pedesetak na vlastite stihove. Širokoj javnosti najpoznatiji će ipak ostati kao »Stari Pjer«, prema šansoni Đorda Novkovića, koju je prvi put izveo na festivalu Zagreb '68. i koja je od tada bila njegov zaštitni znak.

Hrvatsko društvo skladatelja i njegovi članovi posebno duguju Ivanu — Ivici Perclu Glazbene tribine koje je osmišljavao, organizirao i vodio od kraja 1996. pa do desetak dana pred smrt u ožujku ove godine. Na njima je s velikom pažnjom predstavio impozantan broj skladatelja, izvođača, pjesnika i ostalih istaknutih umjetnika čiji su život i rad vezani uz hrvatsku glazbu i kulturu.

ODRŽANA REDOVNA GODIŠNJA SKUPŠTINA HDS-a

U nedjelju, 10. lipnja održana je redovna godišnja Skupština HDS-a. Skupštini je prisustvovalo preko 80 redovnih članova, najviše u povijesti Društva, što pokazuje povećanje zanimanja, posebno mladih članova, za djelovanjem njihove udruge. Na Skupštini, kojom je predsjedao Željko Brkanović, članovima i ostalim prisutnima podijeljeni su izvještaji i drugi važni dokumenti. Nakon što je od prošle godine postala praksa da se objavi financijsko izvješće ZAMP-a, na ovogodišnjoj Skupštini prvi put su objavljeni financijski podaci svih akcija i manifestacija, odnosno umjetničkih projekata Društva. Svi će se izvještaji ponovno tiskati u obliku godišnjeg izvješća o poslovanju, koje će se poslati članovima Društva, ali i partnerima, suradnicima i relevantnim institucijama te objaviti na internetskoj stranici. Osim usvajanja izvješća o radu i izvješća Nadzornog odbora, na Skupštini se birao i jedan član Predsjedništva na mjesto pokojnog Ivana — Ivica Percla. Između šest kandidata najveći broj glasova je dobio Tonči Huljić. Također su jednoglasno usvojene izmjene i dopune Statuta kako ih je predložilo

Antun Tomislav Šaban, Željko Brkanović i Hrvoje Hegedušić

Predsjedništvo. Tim promjenama će se omogućiti da od sljedeće godine u radu Skupštine sudjeluje i određeni broj pridruženih članova, a dvoje iz njihovih redova biti će izabrano u Predsjedništvo. Na taj način omogućit će se da u upravljanju Društvom sudjeluju i nositelji autorskih prava po drugoj osnovi. Prisutne članove obradovao je podatak da je autorska masa i dalje u porastu, tako da će se reparirati oko 5 posto više u odnosu na prethodnu godinu. Na kraju su proglašeni dobitnici nagrada HDS-a za 2006. godinu, nakon čega je Skupština završila tradicionalnim domjenkom. (Ana Kralj)

Copyright Summit u Bruxellesu

U Bruxellesu je krajem svibnja održan *Copyright Summit* u organizaciji CISAC-a. Radi se o novom projektu koji bi trebao skrenuti pažnju javnosti, kako opće tako i one političke, na stanje autorskih prava i kreativne industrije. Nastavno na *summit*, održane su generalne skupštine CISAC-a i BIEM-a. U ime HDS-a događajima su nazočili dopredsjednik Hrvoje Hegedušić i glavni tajnik Antun Tomislav Šaban te direktor ZAMP-a Tomislav Radočaj i njegov zamjenik Nenad Marčec. Osim redovnih poslova i izvješća, izabrani su predsjednik i dopredsjednik CISAC-a. U sljedećem mandatu to će biti Robin Gibb, britanski skladatelj i pjevač, član legendarne grupe Bee Gees, te poznati meksički režiser Alfonso Cuarón. (Ana Kralj)

Delegacija HDS-a s glavnim tajnikom CISAC-a, Ericom Baptisteom

HRVATSKA IZUZETA S POPIISA ZEMALJA KOJE NE POSTUJU AUTORSKA PRAVA

Ministarstvo trgovine Sjedinjenih Američkih Država objavilo je prije nekoliko dana svoj redovni popis država koje krše autorska prava. Hrvatska po prvi put nije navedena niti u jednoj od tri skupine zemalja u kojima se ne poštuju autorska prava i krade intelektualno vlasništvo, što predstavlja velik korak za našu zemlju te može donijeti povlastice i bolju poziciju u trgovini s najvećim svjetskim gospodarskim partnerom. Hrvatsko društvo skladatelja — Zaštita autorskih muzičkih prava (HDS-ZAMP), kao najveća, najstarija i najaktivnija organizacija koja se bavi zaštitom autorskih prava u RH, izražava zadovoljstvo što je svojim radom u proteklih petnaest godina doprinijela hrvatskom pridruživanju zemljama razvijenoga tržišta u kojima se poštuju prava intelektualnog vlasništva.

Osim ovoga priznanja, HDS-ZAMP nedavno je dobio priznanje i podršku Europske komisije (EK) za uspješnu implementaciju sustava Naknada na prazne medije u RH, u kojemu se, uz čestitke i izraze zadovoljstva, izražava i zainteresiranost EK za daljnje provođenje i unapređivanje sveukupnog zakonskog okvira za zaštitu autorskih i srodnih prava. Odluka američke Vlade, s pozitivnim posljedicama za hrvatsko gospodarstvo i društvo u cjelini, još je jedan u nizu dokaza da sve snage koje djeluju na zaštitu intelektualnog vlasništva u RH čine općedruštvenu korist i doprinose redu i blagostanju u RH te dobrobiti svih njezinih građana. Tijekom proteklih petnaest godina HDS-ZAMP se suočavao s nizom problema, poput nepoštivanja zakona, ometanja njegova provođenja, negativne medijske kampanje, insinucija kriminalnih radnji, pa i akcija parlamentarnih stranaka s ciljem izmjene Zakona o autorskom i srodnom pravu u smjeru smanjivanja razine prava. Sve te aktivnosti proizlaze iz negacije intelektualnog vlasništva, neinformiranosti o sustavu zaštite, nepriznavanja vrijednosti autorskog prava, ali i stavljanjem interesa pojedinaca ispred interesa zajednice. Iako je opća svijest o vrijednosti i potrebi zaštite intelektualnog vlasništva danas daleko viša nego prije nekoliko godina, HDS-ZAMP još uvijek nailazi na probleme i nerazumijevanje kod provođenja svojih zakonom propisanih aktivnosti. Ovim najnovijim priznanjem HDS-ZAMP dobiva još jednu potvrdu ispravnosti svojega djelovanja i pokazuje da Republika Hrvatska ide u pravom smjeru zaštite intelektualnog vlasništva. (Antun Tomislav Šaban)

34. Majski muzički memorijal Josip Štolcer Slavenski

Od 3. do 10. svibnja u Čakovcu je održan 34. Majski muzički memorijal *Josip Štolcer Slavenski*. Središnja glazbena manifestacija grada Čakovca koja se održava od 1974., a posvećena je životu i djelu istaknutoga hrvatskog skladatelja Josipa Štolcera Slavenskog, ove je godine ugostila Budimpeštanske gudače, pijanisticu Eun Jung Kim, studente Muzičke akademije u Zagrebu, korniste Viktora Kirčenkova i Boštjana Lipovšeka te Gudački kvartet Rucner. U sklopu Memorijala otvorena je izložba akademskog kipara Stjepana Jerkovića, a zadnja je večer bila posvećena skladatelju Josipu Magdiću, ovogodišnjem laureatu Vjesnikove nagrade za glazbu koja nosi ime Josipa Štolcera Slavenskog. Njegovu su skladbu *Fantazija — Hommage à Boris* za dva roga i gudački kvartet, op. 206 na svečanom završnom koncertu izveli hornisti Boštjan Lipovšek i Viktor Kirčenkov te članovi Gudačkog kvarteta Rucner. (B.P.)

Završetak šeste sezone Virtuosa uz hrvatske skladatelje

Popularni ciklus studenata Muzičke akademije u Zagrebu *Virtuoso* šestu je sezonu koncerata u Hrvatskom glazbenom zavodu zaključio 20. svibnja koncertom posvećenim djelima hrvatskih skladatelja. Osobitosti hrvatske koncertne večeri bile su praižvedba skladbe Margarete Ferek—Petrić *Četiri godišnja doba*, koju su izvele sopranistica Gorana Biondić i pijanistica Iva Ljubičić, te nastup gosta Danijela Detonija, koji je izveo njemu posvećenu skladbu *Sklađište malih predmeta* Dubravka Detonija. Na programu su bila i djela Mateja Meštovića, Blagoja Berse, Davorina Kempfa, Jure Tkalčića, Josipa Štolcera Slavenskog, Borisa Papandopula i Stjepana Šuleka. (B.P.)

Eseji o glazbi Emila Čića

Muzikolog Emil Čić u svibnju je u vlastitoj nakladi objavio knjigu *Eseji o glazbi — bit glazbe, glazba u vremenu o utjecaju glazbe na društvena zbivanja, crkvenoj glazbi, nepoznatoj hrvatskoj glazbenoj tradiciji i uglednim skladateljima* poput Ivana Brkanovića, Mila Cipre i Borisa Papandopula. Prema riječima recenzenta izdanja Josipa Magdića autor nas upoznaje s brojnim materijalnim i znanstvenim činjenicama s područja muzikologije i etnomuzikologije, analizirajući i loše strane glazbene stvarnosti. Sâm autor smatra da se glazba danas konzumira bez razumijevanja i tvrdi kako je u knjizi pokušao obrazložiti nepoznate vidove moći glazbe u odnosu na društvena zbivanja te uzroke profanizacije crkvene glazbe. (B.P.)

Hrvatska glazbena unija u Pet do dvanaest

U želji da se čuje glas hrvatskih glazbenika predstavnici Hrvatske glazbene unije (HGU) održali su u srijedu 30. svibnja 2007. konferenciju za novinare u svojim prostorima u Brozovoj ulici u Zagrebu. Konferencijom, pod nazivom *Pet do dvanaest*, predsjedništvo HGU-a u sastavu Husein Hasanefendić — Hus, predsjednik, Damir Urban, Sanja Doležal, Nikša Bratoš i Neven Frangeš, dopredsjednici te Goran Končar, predsjednik Hrvatske udruge orkestralnih i komornih umjetnika, nastupilo je u svoje ime, kao i u ime svih hrvatskih glazbenika. Zajednički su izložili javnosti problem marginaliziranosti glazbe u Hrvatskoj uz nekoliko vlastitih preporuka. Naime, kao temeljni interes HGU je istaknuo uspostavu jasnih i visokih kriterija unutar struke, prvenstveno kriterija kvalitete, profesionalnosti i odgovornosti prema glazbi na svim razinama. Ovom prilikom HGU je pozvao sve hrvatske glazbenike da odbiju nastupati u predizbornoj kampanji svih stranaka, osim onih koje se u svojim predizbornim programima obavežu na podršku hrvatskoj glazbi i nacionalnom kulturnom identitetu u cjelini. Time smatraju da glazba svakako treba spadati u interesne sfere politike. Stoga su, kao svoj sljedeći korak, poslali upit svim parlamentarnim strankama sa zamolbom da ih upoznaju sa svojim stranačkim programom vezanim uz ovu temu. Na osnovi odgovora stranaka, HGU će dati preporuku članstvu i ostalim zainteresiranim osobama koga podržati na predstojećim izborima. Također, HGU će poslati zahtjev Vladi i Saboru Republike Hrvatske o promjeni Zakona o HRT-u, na način da se u njegovo Vijeće ponovno imenuje predstavnik glazbeničke strukovne udruge, kao što je bilo 2003. godine. Hrvatski glazbenici smatraju da hrvatska nacionalna televizija treba imati glazbenog urednika koji će pomoći pri odabiru, količini i kvaliteti javnog izvođenja hrvatske glazbe na televizijskim ekranima. Stav HGU-a je da HRT kao javna televizija treba promicati kako hrvatsku tradiciju, tako i onaj dio hrvatske produkcije za koju se objektivno procjenjuje da svojim potencijalom može u budućnosti opstati kao dio trajne nacionalne vrijednosti. Ukoliko se ne poduzmu uskoro bitni pomaci u tom glazbenom segmentu, hrvatski glazbenici upozoravaju da će se ubrzo, pogotovo skorašnjim ulaskom Hrvatske u EU, izgubiti taj važni dio hrvatske kulturne raznolikosti. Cilj HGU nije traženje posebnih privilegija za domaću glazbu, već njen primjeren tretman u programu javne televizije. Kao zaključak održane konferencije, HGU je istakao da bi se pozitivnim pristupom, pronalaženjem mjesta za sve žanrove hrvatske glazbe u svim vrstama medijima, pokazalo da ipak postoji velik dio glazbene scene koja odskae po kvaliteti te da nimalo ne zaostaje za kvalitetom mnogih europskih zemalja. (Ana Kralj)

Coups de Vents 2008.

Prijave za sudjelovanje na trećem međunarodnom skladateljskom natjecanju za simfonijske sastave pod nazivom *Coups de Vents 2008* započele su 24. travnja 2007. godine. Ovo biennialno natjecanje poziva sve skladatelje izvorne glazbe za puhački orkestar iz bilo koje zemlje svijeta i bilo koje dobi da se prijave do ponoći 31. srpnja ove godine. Obrazac prijave treba sadržavati sljedeće: ime i prezime, spol, nacionalnost, datum i godinu rođenja, mjesto rođenja, adresu i državu prebivališta, broj telefona i mobitela, broj telefaksa i adresu elektroničke pošte. Obrazac treba poslati na adresu: *Coups de Vents, Concours International de Composition, Domaine Musiques, 2 rue des Buisses, F59000 Lille, France*. Drugi rok za dostavu radova, odnosno prijavu glazbenih djela, određen je za 3. rujna 2007., također do pola noći. Prihvaćaju se svi stilovi i sve glazbene forme bez obzira na tehničku zahtjevnost, a natjecanje je besplatno. Prijavljena djela ne smiju biti pod autorskom zaštitom i ne smiju biti objavljena ranije ili prije kraja samoga natjecanja. Pravilan slijed prijave skladbe određen je na sljedeći način: rad treba staviti u omotnicu na kojoj je napisan naslov djela, uz nju treba priložiti drugu zatvorenu omotnicu u kojoj će biti naznačeni puno ime i prezime, spol, nacionalnost, adresa, adresa elektroničke pošte, država, datum i mjesto rođenja, telefonski broj, naslov djela te izjava s datumom i potpisom autora da djelo nije prethodno objavljeno. Navedena dokumentacija mora biti na francuskom, engleskom, talijanskom, njemačkom ili španjolskom jeziku. Nadalje, druga omotnica, koju treba predati zatvorenu, mora imati naslov rada i naznaku »Confidential«. Obje omotnice potom treba umetnuti u jednu na kojoj se navodi naslov rada te je treba poslati na istu adresu kao i prijavnicu. Pobjednike natjecanja uz mnogo zabave očekuju i vrijedne nagrade. Naime, za osvojeno treće mjesto nagrada je 2.500 eura, za drugo mjesto 5.000 eura, dok je za najbolju skladbu predviđena nagrada od 10.000 eura. (Ana Kralj)

Indijski pirati na američkoj listi prioriteta

Indijska glazbena industrija u zadnje tri godine bilježi gubitke od približno 440 milijuna dolara prouzročene velikim porastom stope piratstva u toj zemlji. Utvrđeno je da se čak jedna trećina glazbe u Indiji prodaje ilegalno. Te su činjenice predstavljene javnosti na radionici koja je obilježila Svjetski dan intelektualnog vlasništva, koji je organizirala Udruga indijskih gospodarskih i industrijskih komora (FICCI) i Nacionalna akademija carine, trošarina i droga (NACEN). Piratstvo u Indiji ostavlja snažne posljedice na državno gospodarstvo te je stoga Vlada Sjedinjenih Američkih Država u svom ovogodišnjem izvješću *Special 301* postavila Indiju, zajedno s Tajlandom i još deset zemalja, na prioritarnu listu nadzora kao zemlje koje ozbiljno krše prava intelektualnog vlasništva. Naime, SAD objavljuju ovoga izvješća svake godine ocjenjuje postignute pozitivne korake između svojih trgovinskih partnera unutar područja zaštite intelektualnih (autorskih) prava, kao i njihovo nazadovanje u tom pogledu. U spomenutom izvješću, SAD je stavio naglasak na 43 zemlje svijeta koje su razmještene unutar tri razine zabrinutosti. Indija, uz Rusiju i Kinu, kao najveće proizvođače i distributere krivotvorenih optičkih medija, zastupa prvu razinu s najvišim koeficijentom zabrinutosti. Jedan stupanj niže nalazi se još trideset zemalja svijeta koje dijele velike probleme povrede intelektualnog vlasništva, dok je treća razina pod nazivom *Odjel 306* namijenjena zemljama koje su stavljene pod budan nadzor. Na toj posljednjoj razini zasad se nalazi samo Paragvaj. Prema statistici Međunarodne konfederacije društava autora i skladatelja (CISAC), u azijsko-pacifičkoj regiji najveći problem stvara velika stopa piratstva melodija za mobilne aparate. Stoga četiri zemlje, Japan, Južna Koreja, Malezija i Singapur svakodnevno ulažu velike napore u uklanjanje takve vrste piratstva. U Indiji piratstvo melodija za mobilne aparate još uvijek nije zakonski regulirano te su potrebne brze i učinkovite preinake kako se ta zemlja ne bi našla na američkom popisu i sljedeće godine. Želeći spriječiti rastući problem piratstva, izvješće *Special 301* upozorava sve najgore prekršitelje autorskog prava na veliki rizik intervencije Međunarodne trgovinske organizacije (WTO) ukoliko ne ulože veće napore u bolju implementaciju zakona o sprečavanju piratstva. (Ana Kralj)

Razgovor s Milom Kekinom povodom novog albuma *Knjiga žalbe*

UZITAK HLADNOG PIVA

Piše: Maja Sabolić

Novi CD Hladnog piva Knjiga žalbe najavljen je spektakularnim ponoćnim potpisivanjem albuma 15. ožujka u Zagrebu. Završila je i prva promotivna turneja. Tisak se nadmeće hvalosjercima, a voda sastava Mile Kekin kaže:

Jako smo zadovoljni. Svirali smo u pet gradova, od čega smo u tri bili skoro rasprodani.

Šalata je bila stvarno sjajan početak.

Bez lažne skromnosti, mislili smo da ćemo biti puni, ali nismo se nadali da ćemo deset dana prije koncerta rasprodati Šalatu. Morali smo trpjeti gomile poziva prijatelja, izgubljenih i davno zaboravljenih, za ulaznice, ali to su slatke patnje.

Album počinje laganim instrumentalom, potpuno neobičajenim otvaranjem za one koji poznaju vašu nesvakidašnju energiju, dakle za — citiram s vaše internetske stranice — rokere, pankere i ostale veseljake.

Uvijek smo pokušavali biti netipični, ne ponavljati već ostvareno, ne biti predvidivi, pa se tako ne ograničavati i glazbeno. Čovjek ne mora biti pripadnik neke subkulture da bi do njega mogle doprijeti pjesme.

U tih 68 minuta albuma negdje u sredini je tema Biološki sat, neminovnost o kojoj se rijetko pjeva i u širim razmjerima. Prije nje su Ranjeni i ljudi, poslije Kaži stari što nam fali, dakle sličice današnjeg društva bilježene iz prikrakja — kao da su nastavak poruka albuma U 2 oka, Vašeg samostalnog albuma koji je nudio razmišljanja udaljenija od bendovskog korpusa.

Ovo nije toliko angažirani koliko ljubavni album ili album o svim aspektima muško-ženskih odnosa. Volim promatrati odnos muškarca i žene na netipičan način, ne samo onaj: ja-tebe-volim-ti-mene-ne-voliš i obrnuto, nego: ti njega voliš samo zato što... ili ja volim tebe, a volim i tvog brata... da iskoči iz tipično ljubavnog klišeja o čemu pjevam i u *Ranjeni i ljudi*, o svim onim malim ljubavima koje su bile tu dok nisi imao onu pravu, okrutno rečeno bile su tu da ispune one prazne sate.

Vi ste punk-rock bend koji je još na prvom albumu pjevao »S vremenom sve smo tiši i sljedeći prvi kompromisi«. Vrijedi li to i u ljubavi?

Fasciniraju me sve podvrste ljubavnih pjesama, pa ih ima i na tom albumu kao što ih je dosta bilo i na mojemu solo albumu. Istina je da se tematski preklapaju. Ipak, kad se to sve provuče kroz

filtr Hladnog piva, postaje glasnjiji i rokerskiji iskaz od mogega solo albuma.

Tom će filtru dogodine biti dvadeset godina od formiranja, iako je trebalo proći pet godina da se objavi Džinovski, vaš prvi album. Sljedeći G.A.D. (1995.), Desetka (1997.), Pobjeda (1999.) u produkciji Edija Cukerića i tako stižemo — što se zvuka tiče — do bitnog zakreta vaše punk-rock isključivosti.

On ga je proširio uvodeći nekoliko novih instrumenata, truba nam je ušla u stalnu postavu i uz klavijature smo od kvarteta postali sekstet. Eksperimentirali smo, pogotovo s klavijaturama. To je normalan razvoj i mislim da je to bilo dobro. I dolazak novih članova dosta nam je pomogao da opstanemo i ostanemo zanimljivi.

Na sreću, nepromjenjivo je vaš senzibilitet na socijalne trenutke, pa ste tako primili nagradu Hrvatskog helsinškog odbora, a Šamar je bio glazbeni motiv u međunarodnoj kampanji protiv nasilja u obitelji. Niste svakodnevno izdvojeni na tako poseban način.

Meni je to bio velik kompliment jer je značilo da netko sluša tekstove. Danas ima jako malo bendova i autora koji tekstu pridaju važnost na način na koji se to ranije radili Azra, Zabranjeno pušenje, Čorba i svi koji su u Yu-rock razdoblju stvarali svoje najbolje radove. Tu je nastao jedan vakuum. Hip hoperi donekle drže tekst na životu ali što se tiče rock'n'rolla moram priznati da je to gotovo nestalo. Bilo mi je drago da je netko čuo da se trudimo oko tekstova, da oni ne nastanu za jednu minutu, na probi, tek da se slože slogovno, nego da se cijeli bend oko toga trudi. Inače, ta se nagrada ne dijeli glazbenicima, obično je dobivaju novinari i ljudi zaposleni u medijima.

Vaš sin napunio je tri mjeseca, počinju ona lijepa prva gugutanja i u hipu vodit ćete ga na dječje odjele hipermarketa, nogomet ili u omiljeni kafić... Jeste li primijetili da vaše pjesme iskreno prihvaćaju i djeca u vrtiću, iako njihovi roditelji nisu baš uvijek sretni dnevnim rječnikom koji koristite.

Svjestan sam toga da je dio moje lirike eksplicitan, ali to ne koristim na površan način, ne silujem stih niti pokušavam u svojoj 36. godini ispasti frajer, nego kažem tamo gdje osjećam da je potrebno. Ako to može ponekad zazvučati neprilagodeno... recimo sad kad sviramo u velikim dvoranama i kad smo postali bend na koji roditelji dolaze s malom djecom... Jako mi je žao, ali to je kompromis koji sad ne mogu napraviti. Moram ostati pravovjeran pa i po cijenu da roditelji koji dođu s djecom u

tri-četiri navrata moraju objašnjavati što je »mlohava čuna« i zašto ovaj striček govori ružne riječi. Mi smo i dalje suviše punk-rock bend da bismo sad mogli koristiti ublaženice. Bilo bi glupo.

Znači da vrhunska produkcija nije smanjila iskonstvo punk-rock benda, stadijski nastupi nisu vas odveli u mainstream?

Ne, mi smo u principu ono što su Green Day već dugo u Americi ili Toten Hosen u Njemačkoj. U našim okvirima mi smo veliki bend koji ima te korijene, a i dalje je u svojim tekstovima grub. Vani je to normalno — svaka europska država ima jedan glasni, poznati r'n'r' band s malo eksplicitnijom lirikom.

U kojemu od mladih imena osjećate buntovništvo i nestrpljenje slično vašemu kad ste započinjali prije dvadesetak godina?

Trenutačno ima puno bendova. Nije doduše sve u želji, nego i u izdržljivosti, zajedništvu... Radili smo s mladim grupama Đubrivo iz Splita i riječkima One Piece Puzzle. Gužva u šesnaestercu je super bend iz Osijeka. Nadam se da će se među njima brzo profilirati netko tko će biti zdrava konkurencija svima nama koji smo desetljećima na sceni.

Vaša je internetska stranica posjećena od stranica svih naših bendova. Trenutačno imate oko 14.500 online članaka, oko 1.600 registriranih korisnika... Kako razmišljate o suvremenoj distribuciji glazbe i koja je, po Vama, njezina budućnost?

Vjerojatno budućnost glazbe leži u i prodaji pjesama tim putem, međutim mi smo od toga dosta daleko. Ne mogu zamisliti da kod nas neki bend napravi ono što su sada vani učinili Arctic Monkeys predstavljajući se isključivo putem Interneta i postavši tako poznato ime. Kod nas je još uvijek bitno imati jaku izdavačku kuću koja te zna predstaviti i distribuirati, pokriti tržište na pravi način i osmisliti marketinšku taktiku. To je još uvijek jako bitno. Ali, budućnost jest u Internetu. Vjerojatno će se *provideri* dogovarati preko izdavačkih kuća s izvođačima. Neki će možda i zaobići izdavačke kuće, ali zasad još uvijek trebamo njihovu pomoć.

Kad smo dogovarali ovaj susret rekli ste da biste voljeli govoriti o glazbi. Nadam se da nismo iznevjerali Vašu želju i kvala Vam na ugodnom razgovoru.

Bitno mi je da znam da još uvijek postoje novine i medij u kojima se priča o glazbi i pjesmama, a ne o boji mojih predivnih gaćica.

Koncert klapa u Ciboni u Zagrebu

NOSTALGIJA ZVANA NE DAMO TE PISMO NAŠA

Piše: Ana Vidić

Poneseni iznimnim uspjehom koncerta pod nazivom *Ne damo te pismo naša*, održanog u rujnu prošle godine na splitskom Poljudu na kojemu je čak petnaestak tisuća ljudi uživalo u

Već i sam naslov priredbe *Ne damo te pismo naša* ukazuje na potrebu za očuvanjem biti tradicionalnog izričaja, no čini se da je postizanje toga u ovome slučaju bilo ipak u sjeni stvaranja spektakla za privlačenje publike

nastupu najpoznatijih klapa južnih krajeva Hrvatske, organizatori — splitska agencija Picaferaj i diskografska kuća Scardona — odlučili su produljiti efekt i svoj projekt predstaviti i u drugim dijelovima Hrvatske. Uslijedili su koncerti u Zagrebu, Rijeci, Dubrovniku... Velik odaziv publike na svakoj od tih manifestacija svjedoči o uspjehu projekta. Iako je specifično dalmatinsko a capella višeglasje, a katkad i uz instrumente, odavno prešlo granice tradicije i ispreplelo se s raznim drugim glazbenim izričajima i utjecajima, čini se da je upravo na tim koncertima doživjelo, barem za neko vrijeme, svoj vrhunac popularizacije. Osobito dojmljiv broj posjetitelja bio je u Zagrebu, gdje su u Košarkaškom centru *Draž*

mješovita klapa Filip Dević osnovana 1978. u sklopu istoimenog Kulturno-umjetničkog društva željezničara iz Splita. Prepoznatljivim zvukom, uz instrumentalnu pratnju, osobito su dojmljivo izveli obradu hita T. Spalata *Moje izgubljeno blago*, a potom su mlade članice klape Neverin također pokazale smisao za obrade u pjesmama *Samo ovu mrvu duše* i *Daleko je* (glazba T. Obrovac za film *Što je muškarac bez brkova*). Nastupile su još i muška klapa Šufit iz Splita, mješovita vokalno-instrumentalna klapa Ragusa osnovana prije gotovo 30 godina te jedna od ponajboljih klapa s juga, muška klapa Sinj koja je oduševila svojom interpretacijom Gibonijeve i Oliverove *Cesarice*. Najveći pljesak već pri izlasku na pozornicu dobila je šibenska klapa Maslina pod vodstvom tenora Branka Bubice s kojima je publika u cijelosti otpjevala *Ostala si ista* i *Maslina je neobrana*, pa su izašli i na bis izvevši *Odlazak* Arsena Dedića. Zadarska klapa Intrade predvođena Tomislavom Bralićem stvorila je osobitu atmosferu pjesmama *Croatia, iz duše te ljubim* i *Još se sjećam onih riči*, a klapa Trogir je uz Vinka Čocu pokazala zašto su preko 40 godina u vrhu muškog klapskog muziciranja. Prikladno završetku koncerta, na pozornicu su izašli svi izvođači i predvođeni klapom Maslina izveli *Život leti, kapetane* posvećenu upravo velikom šibenskom košarkašu, nakon čega se začuo trenutačno najveći klapski hit *Da te mogu pismom zvati*. Konačni zaključak manifestaciji dali su članovi folklornog ansambla KUD-a Filip Dević otplesavši u narodnim nošnjama završno kolo iz *Ere s onoga svijeta* Jakova Gotovca.

Ne damo te pismo

Petrović zbog velikog interesa održana čak dva koncerta u samo nekoliko sati. Potičući nostalgiju, ljubav za rodnim krajem, pa i lokalpatriotizam, osmišljenom kombinacijom prikazivanja motiva dalmatinskog života i kraja na videozidu, uređenjem bine, dosjetkama legendarnog Špire Guberine i suvoditeljice mu Mariole Milardović Perić, uz uvodnu riječ trogirskog gradonačelnika Vinka Brkana, nastupi klapa i njihove interpretacije poznatih pjesma doista su pobuđivali emotivna i iskrena oduševljenja prisutnih.

Crescendo klapskih hitova

Nakon reprodukcije teksta Ljube Stipišića *Delmate* u kojemu je sam autor pozvao »čovika da se vrati sebi dok još ima kome« uslijedila je pjesma, najprije u izvedbi ženske klape Dišpet, koju su krajem 1998. osnovale dalmatinske studentice u Zagrebu. Nakon njih predstavila se

Spektakl za publiku

Unatoč zadovoljstvu publike, pitanje je koliko jedna tako, sada već masovna produkcija, može izdržati zahtjeve za visokom razinom prezentacije klapske izvedbe, osobito u usporedbi s nekim drugim, možda zatvorenijim, ali svakako glazbeno strože određenim priredbama iste provenijencije, među kojima prednjači Omiški festival. Glavne značajke klapskog pjevanja i u ovome su slučaju zadržane — već i sam naslov *Ne damo te pismo naša* ukazuje na potrebu za očuvanjem biti tradicionalnog izričaja. No, čini se da je postizanje toga u ovome slučaju bilo ipak u sjeni stvaranja spektakla za privlačenje publike. Da je novosti i promjene nemoguće, pa i nepotrebno izbjegavati, dokazuju i ovi koncerti, a jedino vrijeme može pokazati koliko za to ima potrebe.

Praizvedba skladbe *Nešto lijepo* Tomislava Uhljika na trećem koncertu u 13. sezoni Varaždinskog komornog orkestra

VIRTUOZNA HARFA U PRVOM PLANU

Piše: Ana Vidić

Prema svojem običaju članovi Varaždinskog komornog orkestra na programe koncerata u sezoni uvrštavaju i nova djela hrvatskih skladatelja. Pod ravnanjem Aleksandra Kalajdžića, na trećem koncertu u ovoj sezoni, ujedno prvome koji se nakon nastupa u varaždinskoj Katedrali održao na stalnom mjestu njihova muziciranja — Velikoj koncertnoj dvorani tek obnovljena varaždinskog Hrvatskog narodnog kazališta, izveli su novu skladbu Tomislava Uhljika. Taj skladatelj, rođen u Zagrebu 1956., u dublje se istraživanje svojih glazbenih interesa upustio na nagovor skladatelja i dirigenta Emila Cossetta, pa je na njegov poticaj upisao i studij glazbene teorije, a potom i kompozicije u klasi Stanka Horvata na Muzičkoj akademiji u Zagrebu. Brojne obveze, primjerice angažman u Ansamblu narodnih plesova i pjesama Hrvatske *Lado* te u Zagrebačkoj baletnoj školi, potom su ga udaljile od toga studija. No, na Akademiji je završio studij dirigiranja u klasi Igora Gjadrova, radeći također najprije kao pijanist, a potom kao dirigent u Gradskom kazalištu *Komedija*, gdje je od 1992. dirigirao šest operetnih premijera, a gostovao je i u predstavama zagrebačkog i osječkog HNK. Redovito surađuje i sa Simfonij-skim puhačkim orkestrom Hrvatske vojske. Trenutačno predaje na zagrebačkoj Muzičkoj akademiji. Njegov skladateljski rad obuhvaća djela za razne sastave te se uvelike temelji na usklađivanju sklonosti prema klasičnoj, folklornoj i jazz glazbi. Dobitnik je niza priznanja za svoj rad, a osim toga, spremno se odaziva molbama prijatelja i kolega glazbenika da piše i za njih. Tako je poticaj za skladanje djela *Nešto lijepo*, koje je praizveo Varaždinski komorni orkestar, došao od vrsne harfistice Mirjam Lučev Debanić. Naime, na predstavljanju njezina prvog solističkog albuma *Harfa*, na kojemu su se uz djela francuskih autora za harfu našla i Uhljkova *Tri preludija* pisana upravo za nju, Mirjam Lučev Debanić zamolila je skladatelja da joj ponovno učini istu uslugu. Duhovito uzevši njezin prijedlog da napiše »nešto lijepo za harfu i gudački orkestar« kao naslov skladbe, Uhljik je stvorio djelo jasno istaknute virtuoznosti dionice harfe na podlozi gudača. Rapsodična glazbena forma oblikovana poput fantazije sastoji se od četiri jasno odvojena dijela prožeta aluzijama na narodne napjeve kontinentalnog dijela Hrvatske, među kojima su primjerice prepoznatljive pjesme *Sukačica pile peče* i *Staro sito i korito*. U vještoj interpretaciji Mirjam Lučev Debanić i članova Varaždinskog komornog orkestra pod ravnanjem Aleksandra Kalajdžića publika u Varaždinu imala je prilike uživati u doista vedrom i zanimljivom djelu, ujedno vrijednom doprinosu repertoaru za harfu.

Uz praizvedbu uskrsnjeg oratorija *Na Gori Kalvariovi* Tomislava Uhljika

TAPISERIJA NARODNOG BLAGA

Piše: Iva Lovrec Štefanović

Dragocjena manifestacija Pasijska baština, koja je šesnaesti put održana u Zagrebu u vrijeme pasionskog promišljanja u umjetnostima, donijela je i priliku za predstavljanje nove skladbe koju je od svojega dugogodišnjeg dirigenta i skladatelja — suradnika Tomislava Uhljika naručio te 31. ožujka praizveo ansambl *Lado* u Bazilici Presvetoga Srca Isusova u Palmotićevoj ulici.

Obilježavajući pola stoljeća života nepopustljivim tempom praizvedbi, Tomislav Uhljik novo je djelo za ansambl *Lado* posvetio sjećanju na skladatelja i dirigenta Emila Cossetta koji je, kako je istaknuto u jednom razgovoru, zaslužan da je Uhljik »ušao u glazbu« i zamijenio studij fizike studijem na Muzičkoj akademiji. Ovo djelo treće je u nizu pisanom za *Lado* i s prva dva tvori svojevrsni triptih koji bi u nekom izdanju nosača zvuka mogao imati opseg i tematsku narav oratorija poput Händlova *Mesije*. No, razlika je svakako u pristupu narodnome blagu, odnosno pisanju glazbe u stilizaciji folklornih uzoraka, tkanju tapiserije podatne ansamblu koji osebnim izvedbenim mogućnostima i konotacijama otvara međuprostore glazbenih žanrova. Dakako, krećući od pučkih crkvenih tekstova iz zbirke međimurskih napjeva, koje je sakupio Vinko Žganec, unekoliko je bio određen tonus glazbenog mišićnog tkiva na koji je skladatelj oslonio osam slika oratorija uronjena u svojevrsni imaginarni folklor. Instrumentalno ruho skladbe bilo je određeno zadanošću ansambla koji je zapravo tamburaški orkestar manjeg opsega, ali je Uhljik znakovito uporabio klarinet, dvije violine i cimbal. Zborska faktura kreće od pučkog načina pjevanja do složenijih akordičkih sklopova. Dijelovi su *Sedam svetih žalosti I*, s istaknutom ulogom klarineta, *Grešnike poziva Devica Marija*, *Večerja*, *Majka Božja je zaspala* u stilu čardaša, središnji dramaturški stavak *Pri Pilatušu* s eksponiranim orkestrom i muškim zborom, *Križno dvo* uz a capella situaciju sa solistima, potom rekapitulacija *Sedam svetih žalosti II* uz novi tekst i zaključni stavak *Golgota* uz glazbu iz druge slike.

Angažiranim tumačenjem još jednog vrijednog djela sa znakovitom posvetom, ansambl *Lado* je pod vodstvom Dražena Kurilovčana zahvaljujući partituri Tomislava Uhljika dobio još jednu uspješnicu u svojem bogatom i značajnom repertoaru.

Tomislav Uhljik

V. MEĐUNARODNI SUSRET PJEVAČKIH ZBOROVA

(RIJEKA)

U organizaciji Ustanove *Ivan Matetić Ronjgov* (Ronjgi—Viškovo) u Rijeci je 1. i 2. lipnja održan peti Međunarodni susret pjevačkih zborova. Nakon Njemačke (Freiung) i Češke (Prachatica), gdje je na prva četiri međunarodna susreta pjevačkih zborova gostovao Riječki oratorijski zbor *Ivan Matetić Ronjgov*, ove je godine domaćin susreta bio Grad Rijeka. Tako je peti Susret održan pod pokroviteljstvom Primorsko-goranske županije, Grada Rijeke i Općine Viškovo. U okviru susreta održana su dva koncerta na kojima su nastupili *Smišaný pvecký sbor Česká píse* iz Prachatica (Češka) te Riječki oratorijski zbor *Ivan Matetić Ronjgov*. Prva se glazbena večer, kao najava blagdana riječkog zaštitnika, odvijala u riječkoj Katedrali sv. Vida, a drugi se nastup zbio na pozornici Spomen-doma Ronjgi (Matetićeva rodna kuća) u Viškovu pokraj Rijeke. Na koncertu duhovne glazbe zbor iz Prachatica izveo je, pod ravnanjem svog dirigenta Vaclava Krausa, *Graduale* Leoša Janačeka i *Alleluja* Františka Jančika. ROZ *Ivan Matetić Ronjgov* izveo je stavak *Slava* iz *Staroslavenske mise* Dušana Prašelja, uz orguljsku pratnju Roberta Hallera, a pod ravnanjem autora skladbe. Zatim su združeni zborovi interpretirali zanimljivu *Missu brevis* suvremenog češkog skladatelja Zdeneka Lukáša pod ravnanjem Vaclava Krausa, dok su Zajčevu *I. Missu solemnus* u *As—duru* (op. 5, br. 43) interpretirali pod ravnanjem Dušana Prašelja. Solisti u izvedbi Zajčeve *Misse* bili su Vanja Valentin (sopran), Anđelka Rušin (alt), Želimir Puškarić (tenor) i Robert Kolar (bariton), a za orguljama je bio Roberto Haller. Na pozornici Spomen-doma Ronjgi zbor *Česká píse* pjevao je češke skladbe, a zbor—domaćin skladbe Ivana Matetića Ronjgova (*Mantinjada* i *tanac*), Nella Milottija (*Uspavanka za Žvanom, Tamo pod lindarom*), Dušana Prašelja (*Lipa mladost moja, Briškula*), Vjekoslava Kneževića (*Valovi biondi valovi; Moro, Moro, Morice*; u aranžmanu D.Prašelja) i Emila Cossetta (I. i IV. stavak ciklusa *Ladarke*). (Lovorka Ruck)

MEĐUNARODNI ORGULJAŠKI FESTIVAL ARS ORGANI SISCIAE

Piše: Snježana Mildaušić—Čeran

U godini smo u kojoj se u mnogim zemljama Europe raznim priredbama, koncertima i festivalima obilježava 1250. obljetnica dolaska orgulja na naš stari kontinent. Godine 757. orgulje su kao dar stigle na dvor francuskoga kralja Pipina Malog, a od 1287. postale su jedino priznato glazbalo u liturgijskim obredima rimokatoličke crkve. Od prijenosnih instrumenata orgulje su tijekom stoljeća dostigle razmjere instrumenata s nekoliko manuala, s opsežnim pedalom i više desetaka registara s nekoliko tisuća cijevi na kojima se mogla izvoditi tehnički (i estetski) sve zahtjevnija glazba. Tijekom stoljeća u mnoge su crkve ušle orgulje i ostale tamo sve do danas kao dio inventara nastalog u određenome razdoblju, odnosno kao dio sakralne umjetničke baštine. Ratna razaranja, kakva su na nekim područjima Republike Hrvatske zabilježena tijekom Domovinskoga rata (od 1991. do 1995.) ostavila su nenadoknadle posljedice uništavanjem kulturne baštine, pa je možda i prethodno spomenuta obljetnica dolaska orgulja u Europu potakla predstavljanje kulturnoga blaga koje je izmahnulo pogledima onih koji su ga drugdje sustavno uništavali.

Od 27. svibnja do 1. lipnja 2007. održan je prvi međunarodni orguljaški festival pod nazivom *Ars Organi Sisciae*, čiji je priređivač nedavno osnovana Hrvatska udruga *Ars Organi Sisciae*. U program događanja bila su uključena četiri koncerta u župnoj Crkvi sv. Marije Magdalene u mjestu Sela (prije Siska na cesti koja vodi iz Zagreba) i Muzikološki skup priređen u Glazbenoj školi Frana Lhotke u Sisku 30. svibnja 2007. godine. Umjetnički voditelj festivala i njegov glavni pokretač, orguljaš i pijanist Edmund Andler Borić, bio je upoznat s iskustvima nekih drugih hrvatskih gradova u kojima su prije desetak godina pokrenuti slični orguljaški festivali, kao što su Požeške orguljaške večeri (pokrenuo 1996. i vodio do 2004. skladatelj Davorin Kempf) i Dani orgulja u Istri (pokrenula 1998. tvrtka Lifestyle iz Umaga).

Orgulje u Crkvi sv. Marije Magdalene u mjestu Sela izgradio je orguljar I. F. Janeček iz Celja 1777. godine. U vrijeme popisivanja orgulja u Hrvatskoj, koje je na poticaj prof. Ladislava Šabana između 1972. i 1975. proveo Republički zavod za zaštitu spomenika kulture iz Zagreba, Janečekove orgulje u župnoj crkvi u Selima nisu bile u upotrebi. One su, kao jedino sačuvano djelo celjskoga majstora u našoj zemlji, jedinstveni spomenik kulture i prema Šabanovoj klasifikaciji jedan od najvrednijih instrumenata u sjevernoj Hrvatskoj.

Instrument skromnih mogućnosti s jednim manualom, kratkim pedalom i jedanaest registara uspješno je restaurirala tvrtka Heferer iz Zagreba 2001. godine. Kako nije jednostavno odabrati repertoar za izvedbu na orguljama takvih dispozicija, orguljaš Edmund Andler Borić i violinist Goran Končar morali su za koncert otvorenja, održan 27. svibnja, odabrati primjereni repertoar (Pachelbel, Frescobaldi, Pergolesi — sonata za violinu i orgulje, Galuppi, Rossi, anonimus iz Hrvatske iz 18. stoljeća, W. L. Weber — skladba za violinu i orgulje i Morandi). Gost iz Nizozemske, orguljaš Reitze Smits, čiji je nastup 28. svibnja omogućilo Veleposlanstvo Kraljevine Nizozemske, odabrao je djela Sweelincka, Reineckena, Buxtehudea, Mozarta i Ruppea.

Za Muzikološki skup održan u srijedu, 30. svibnja 2007. priloge su pripremili Božidar Grga (*Mletačko—dalmatinski tip orgulja u 19. stoljeću*), Snježana Miklaušić—Čeran (*Glazba za orgulje u opusima hrvatskih skladatelja*), Tatjana Rožanković (*Povijesne orgulje u Sisku i okolici*) i Emin Armano (*Obnova orgulja u Hrvatskoj*). Istoga dana koncert u župnoj Crkvi sv. Marije Magdalene u Selima priredila je orguljašica Renata Bauer iz Ljubljane izvevši izbor kratkih skladbi skladatelja 18. i 19. stoljeća. Zajednički nastup sopranistice Tamare Felbinger i orguljaša Maria Penzara omogućio je uvrštavanje skladbi hrvatskih skladatelja Ivana Lukačića (*Cantabo Domino*), Vinka Jelića (*Cantate Domino*), Andree Antica de Montona (*Tri frottole*) i Talijana Tomasa Cecchinija, koji je djelovao u Splitu i Hvaru do smrti 1644. (*Hormai, che qunita e l'ora, All' aura d'un dolcissimo sospiro* i *Rosa d—Amor*). Dobre suradnike našao je Edmund Andler Borić u muzikologinji Valentini Badanjak i u Marici Pernar, nastavnici pjevanja na glazbenoj školi u Sisku.

Brojna publika koja je u ovo mjesto kod Siska došla i iz drugih hrvatskih gradova prepoznala je kulturološku vrijednost nove glazbene manifestacije, a podrška koju su festivalu dali Grad Sisak i Sisačko—moslavačka županija po svojoj će prilici omogućiti održavanje drugog festivala već sljedeće godine, a time i početak nove, nadamo se, uspješne orguljaške tradicije.

Goran Končar i Edmund Andler—Borić

Predstavljanje zbornika *Rasprave i prilozi iz stare hrvatske glazbene prošlosti* dr. sc. Mihe Demovića

PRESJEK PEDESETOGODIŠNJEG ISTRAŽIVANJA

Piše: Ana Vitić

Svećenik Dubrovačke biskupije, muzikolog i dugogodišnji *regens chori* zagrebačke Katedrale dr. sc. Miho Demović u svom dugogodišnjem i plodnom znanstveno—stručnom i skladateljskom djelovanju bilježi 17 objavljenih knjiga, više od 80 znanstvenih i stručnih radova, niz leksikografskih članaka te brojne skladbe, harmonizacije i transkripcije. U povodu 70. godine njegova života, a na poticaj njegovih bivših učenika i studenata te kolega i prijatelja, katolički tjednik *Glas koncila* odlučio je objaviti zbornik sa čak 846 stranica B—formata njegovih izabranih rasprava i priloga s područja hrvatske glazbene prošlosti objavljenih u raznim časopisima i izdanjima. Tu inicijativu potkrepljuje uvid u Demovićevu bibliografiju koja se također našla u zborniku. Tako prvi dio knjige donosi prvi put sastavljenu biobibliografiju dr. sc. Mihe Demovića koju čine njegovi znanstveni, stručni i skladateljski radovi, izlaganja na međunarodnim kongresima i znanstvenim skupovima, pregled nastupa s pjevačkim zborovima, popis članova pjevačkog koralnog zbora zagrebačke Katedrale od 1965. do 2002. te Demovićev životopis. Autor toga dijela zbornika je povjesničar i arheolog dr. sc. Marko Babić, ujedno i urednik izdanja. Drugi opsežniji dio donosi upravo ono što je naznačeno naslovom zbornika — rasprave i priloge iz stare hrvatske glazbene prošlosti. Tu su se po prvi put našli sabrani na jednome mjestu rezultati Demovićeva gotovo pedesetogodišnjeg istraživanja povijesti hrvatske glazbe. Tekstovi su podijeljeni u šest cjelina koje se odnose na estetiku crkvene glazbe, hrvatsku srednjovjekovnu monodijsku i dijafonijsku glazbu, glazbenu povijest Dubrovnika, crkvenu pučku pobjevku i folklor, a u njih je uklopljeno 16 poglavlja s posebnim naslovima koji obrađuju određene teme iz navedenih područja. Posljednja cjelina su notni prilozi koji na više od 200 stranica predstavljaju Demovićevu obradu — transkripciju i prilagodbu za izvođenje — znatnog dijela notne građe hrvatske glazbene prošlosti.

U društvu kolega i prijatelja

To monumentalno djelo, presjek opusa Mihe Demovića, predstavljeno je na zagrebačkom Kaptolu 30. svibnja ove godine uz nazočnost autora, svih koji su potpomogli nastanak zbornika te uvaženih gostiju, među kojima je bio i dubrovački biskup Želimir Puljić. Događaj, pod vodstvom tehničke urednice izdanja Ines Karačić, uveličao je i Svećenički pjevački zbor pod ravnanjem vlč. Dragutina Cerovečkog otpjevavši, uz srednjovjekovne napjeve *Sanctus* i *Procedentem*, i dvije Demovićeve skladbe — *Pohvalu* i *Alkari*. Nakon uvodnih, osnovnih podataka o Demovićevu zborniku, o djelu su govorili autorovi suradnici. O važnosti Demovićeva opusa, načinu rada na knjizi i osobnom doprinosu na biobibliografiji i uredništvu zbornika govorio je dr. sc. Marko Babić. Akademik Anđelko Klobučar istaknuo je kao recenzent pojedina poglavlja poput *Dubrovačke kneževke kapele i orkestra* te *Hrvatskih tiskanih crkvenih pjesmarica*, brojne fotografije i opsežan prilog notne građe, kao i trajnu vrijednost djela, zaokruženu koncepciju i slavljenički ugođaj. O djelu je, neformalno i s osobnoga gledišta Demovićeva kolege na koru zagrebačke prvostolnice, progovorio orguljaš Mario Penzar, a potom je okolnosti svojih istraživanja uz radost i ponos zbog otkrivanja novih činjenica u glazbenoj povijesti predstavio i sâm autor i slavljenik, zahvalivši ujedno svojim suradnicima i prijateljima. Naposljetku je nakladnik, ravnatelj *Glas koncila*, vlč. Nedjeljko Pintarić također iznio dojmove o važnosti zbornika, ali i cjelokupnog djelovanja Mihe Demovića koje je upoznao izbliza kao bogoslov, naglasivši i njegov doprinos u razvoju i napretku Svećeničkog pjevačkog zbora. *Rasprave i prilozi iz stare hrvatske glazbene prošlosti* svakako su bogati izvor saznanja i podataka te bitan doprinos popunjavanju stranica hrvatske prošlosti. Knjiga je objavljena kao jedanaesta u nizu biblioteke »Ljudi i događaji« u nakladi *Glas koncila* uz potporu Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

Izvedene tri skladbe Vjekoslava Nježića

Gitarist Petrit Čeku i Cantus Ansambli izveli su 14. svibnja u Maloj dvorani Lisinski skladbu Vjekoslava Nježića *Koga pèr kangè* (Vrijeme za pjesmu) za gitaru i komorni ansambl, praižvedenu na prošlogodišnjoj *Samoborskoj glazbenoj jeseni*, a koja je ovaj put imala zagrebačku premijeru. Na svome petom ovosezonskom koncertu, održanom 20. svibnja u Velikoj koncertnoj dvorani HNK u Varaždinu, na kojemu je ugostio violončeliste Moniku Leskovar i Giovannija Sollimu, Varaždinski komorni orkester izveo je, između ostalih, Nježićevu skladbu *Chronostasis* za gudače i elektroniku, koju je 2003. na 22. Muzičkom biennalu Zagreb praižveo belgijski komorni ansambel *Musiques Nouvelles* s devet gudača, pod ravnanjem umjetničkoga voditelja Jean—Paula Dessyja. Skladateljsko pismo mladog hrvatskog skladatelja Vjekoslava Nježića predstavljeno je i 28. svibnja u Maloj dvorani Lisinski na koncertu Gudačkog kvarteta Sebastian i gostiju, violista Milana Čunka i violončelista Vinka Rucnera, kada je praižvedena njegova skladba *Lontano dappertutto* (Posvuda daleko), nastala ove godine na poticaj Kvarteta. (B.P.)

Novo Nježićevo djelo

Vjekoslav Nježić, mladi hrvatski skladatelj iz klase akademika Stanka Horvata, osobit skladateljski interes već niz godina iskazuje prema elektroničkoj glazbi, sintezi akustičnog i sintetskog zvuka, sukobu živog i neživog. Možda je najveći odjek imala njegova skladba *Chronostasis* za gudače i vrpcu. Nježićevo novo djelo, međutim, posvećeno je tradicionalnom sastavu gudačkog kvarteta, a nastalo je na poticaj Gudačkog kvarteta Sebastian koji ga je i praižveo u Maloj dvorani Vatroslava Lisinskog 28. svibnja ove godine. *Lontano dappertutto*, baš kao i neka ranija Nježićeva djela, propituje odnos prostora i vremena te naše percepcije istoga. Jednostavačna skladba začudno je tradicionalne strukture čija se kompaktnost zrcali u prelijevanjima između dionica koje, premda samostalne, pletu harmonijsku potku na koju se potom svaka pojedina, u svome putovanju *lontano dappertutto*, može osloniti. (Jelena Knešaurek Carić)

U povodu 70. godine života svećenika i muzikologa Mihe Demovića katolički tjednik *Glas koncila* objavio je zbornik sa čak 846 stranica njegovih izabranih rasprava i priloga s područja hrvatske glazbene prošlosti.

HRVATSKA GLAZBA NA LJETNIM FESTIVALIMA I U IDUĆOJ SEZONI

Kvantiteta ili kvaliteta – znamo li čemu težimo?

Piše: Mirta Špoljarić

Završena je još jedna koncertna sezona i pred nama je ljeto u kojemu se organizatori, direktori i umjetnički ravnatelji po običaju okreću atraktivnijim te široj publici prepoznatljivijim i zanimljivijim programima, koji će se uklopiti u određenu sliku o kulturnoj ponudi turističke zemlje Hrvatske. Glazbeni život uglavnom se okreće jadranskoj obali, što ne pretpostavlja da kontinentalna Hrvatska glazbeno ne živi, ali činjenica je da interpreti radije oblikuju »turneje« uz more, negoli na usijanomu kopnu. Stoga odmah izdvojimo one najznačajnije punktove, a to su Dubrovačke ljetne igre, Splitsko ljeto, Glazbene večeri u Sv. Donatu i Osorske glazbene večeri, ne bez razloga poredane ovim slijedom.

Put Jadranom

Program Ljetnih igara u Dubrovniku takav je kakav jest s tek sporadičnim pojavljivanjem nekoga hrvatskoga skladateljskog imena, među kojima vrijedi izdvojiti dvije izvedbe. Riječ je o *Simfonijskoj pjesmi* Blagoja Berse, koju će na samome završetku 25. kolovoza izvesti Slovenska filharmonija pod ravnanjem Georgea Pehlivaniana, te nešto ranije, 19. kolovoza, izvedba Koncerta za klarinet i gudače Brune Bjelinskog, koju će prirediti Dubrovački simfonijski orkestar pod ravnanjem Zlatana Srzića, a uz klarinetista Michaela Edwardsa.

Nešto sjeverniji Split priprema svoje tradicionalno ljeto, također raznovrsnim glazbeno-kazališno-plesnim repertoarom. Dva ključna trenutka vezana uz hrvatsku glazbu upravo će biti dislocirana, što ide na hvalu ovom gradu koji svoje ljeto želi ponuditi ne samo svojim građanima i posjetiteljima, već čitavoj regiji. Tako će Vrličani 29. srpnja u svome gradu susresti Gotovčeva *Eru s onoga svijeta* (dirigent Hari Zlodre, redatelj Krešimir Dolenčić), dok će Sinjanima 4. kolovoza na gradska vrata pokucati Zajčev *Nikola Šubić Zrinjski* (dirigent Hari Zlodre, redateljica Stephanie Jamnicky). Dvije »klasične« domaće opere čija aktualnost i privlačnost nikada ne zastarijevaju.

Splitsko ljeto i zadarske Glazbene večeri u Sv. Donatu povezat će gostovanje francuskog ansambla Dialogos, čija umjetnička voditeljica Katarina Livljanić uporno i sustavno proučava hrvatsku glazbeno i književnu baštinu, dodajući dovoljnu količinu onoga mitskoga osjećanja prisutnoga kada je sveukupna rana glazba u pitanju. Ovoga ljeta dolazi po prvi put u Hrvatsku predstaviti nam novi ansamblov projekt *Juditu*, biblijsku pripovijest iz renesansne Hrvatske prema tekstu Marka Marulića. Dana 18. srpnja hrvatsku će premijeru doživjeti Zadar, dok će dva dana kasnije biti uprizorena u Splitu.

Glazba u Osoru

Put nas je doveo do Osora, zapravo jedinoga festivala koji se svih godina posvećivao hrvatskim autorima i težište programskih koncepcije stavljao na prisustvo hrvatske glazbe. Ovogodišnje Osorske glazbene večeri, koje će trajati od 14. srpnja do 22. kolovoza, ugostit će niz domaćih i stranih interpretata, uglavnom okupljenih oko komorne glazbe, a niti jedan od dvadeset programa neće biti bez hrvatske glazbe. Ovogodišnji festival posvećen je skladatelju Miroslavu Miletiću. Bit će izvedene četiri njegove skladbe: Koncert za violinu i orkestar (*Promenadni*), *Međimurska suita* za gitaru, Četiri plesa iz dječjeg baleta *Djeca plešu*, *Suite de bourdon* za kvartet gitara te dvije

praižvedbe, *Lauda Osoru* za orkestar i *Hommage à Ferdo Livadić »Notturmo«*, u komornoj verziji koncerta za glasovir.

Pored količinski zadovoljavajućega broja djela hrvatskih skladatelja, koja će biti izvedena u Osoru, izdvojimo ona na koja se obično stavlja naglasak, a riječ je o praižvedbama. Novo djelo za gitaru napisao je i sâm gitarist Goran Listeš, skladbu nazvanu *Tulipan* koju će izvesti Darko Petrinjak. Zagrebački kvartet priprema prvu suvremenu izvedbu Gudačkoga kvarteta br. 3 Dragutina pl. Turányja, dok će Zagrebački

programske koncepcije, koja uključuje komorne kazališne predstave, koncerte klasične glazbe, nastupe istaknutih jazz umjetnika, a ovoga ljeta i poseban dio programa ostvarenoga u okviru proslave tjedna Izraela te nekoliko filmskih projekcija ostvarenih u suradnji s Motovunskim filmskim festivalom. Dakle, za svakoga ponešto, ali s pomno razrađenom programskom koncepcijom i odabirom visoke kvalitete. Što se tiče hrvatske glazbe, vrijedi izdvojiti koncert Cantus Ansambla, koji će nastupiti 10. srpnja s cjelovito hrvatskim programom djela Borisa Papandopula, Olje

praižvedba još nepoznatoga djela Dubravka Palanovića, čija je izvedba planirana na zadnjemu koncertu ciklusa 23. svibnja. Udružimo li »plavi« i »crveni« Filharmonijin ciklus, dobit ćemo sljedeću ponudu — Koncertna uvertira i *Solo-tutti* Igora Kuljerića, Koncert za violinu i orkestar Željka Brkanovića, Koncert za orgulje i orkestar i 8. simfonija Stjepana Šuleka, *Navigare necesse est* Petra Bergama, 3. simfonija Luke Sorkočevića, *Suita iz Korkyre* Brune Bjelinskog, *Am schönen braunen Rhein* Silvija Foretića i *Hommage à Bach* Borisa Papandopula.

Iz hrvatske glazbene baštine

Još jedan ciklus koji će se odvijati u prostorima KD Vatroslava Lisinskog jest *Lisinski subotom* koji će ponuditi tek jedan važan projekt vezan uz hrvatsku glazbu. Riječ je o koncertnoj izvedbi opere *Ekvinocij* Ivana Brkanovića, koju će prirediti Simfonijski orkestar i Zbor HRT-a predvođeni Nikšom Barezom. Cantus Ansambl nastavlja s predstavljanjem komorne glazbe 20. i 21. stoljeća na svoj specifičan i vrijedan način drugim po redu ciklusom u Maloj dvorani *Lisinski*, pružajući našoj sredini toliko potreban kontinuirani suživot sa suvremenim i modernim izričajem. Naravno, uvijek polazući velike nade u hrvatsko stvaralaštvo.

Posebno vrijedi istaknuti mali, ali uporni ciklus koji više od polovice svojih snaga upućuje upravo domaćem glazbenom kontekstu. Radi se o Gudačkome kvartetu Sebastian koji će u tek četiri koncerta ciklusa u Maloj dvorani *Lisinski* ostvariti dvije praižvedbe, Kvintet za saksofon i gudački kvartet Frane Đurovića i 4. gudački kvartet Nenada Firšta. Posebno je zanimljiva nova zamisao koju su sami nazvali *Pet minuta renesanse*. U tih će »pet minuta« predstaviti svijet Andrije Motovunjanina, Andrije Patricija, Francesca Sponge Uspera i Julija Skjavetića.

Ono što će se ukazati posebno značajnim na području revitalizacije hrvatske glazbene baštine svakako će biti prva hrvatska izvedba opere *Mirjana* Josipa Mandića, kojom će dirigirati Nikša Bareza, a režirat će je Petar Selem, u produkciji opernog ansambla zagrebačkoga HNK. Opera *Mirjana* praižvedena je 1937. i sasvim je nepoznata hrvatskoj glazbenoj javnosti. Izvedena je u Olomoucu (Češka) na češkom jeziku, a o velikom uspjehu koji je polučila govori činjenica da je bila emitirana u direktnom radijskom prijenosu, što je za to vrijeme bila prava senzacija. Prijevod za njemačku izvedbu načinio je Max Brod, a za hrvatsku Josip Binički. Do tih izvedbi, nažalost, nikada nije došlo najvjerojatnije zbog ratnih previranja i opće nestabilnosti u tadašnjoj Europi.

Stoga će sezona 2007./2008. donijeti i jednu važnu produkciju glazbeno-scenskoga djela, zaboravljenoga jednako koliko je zaboravljen i spomenuti skladatelj. Čini se da bismo se trebali malo više pozabaviti upravo ovakvim projektima te oživjeti na pozornicama i koncertnim podijima glazbu koja stoji zarobljena na notnim listovima u arhivima. A hoće li ta iskazana nastojanja, kao naoko zadovoljavajuća kvantiteta prisutnosti hrvatske glazbe na programima, odgovarati i kvalitativnim zahtjevima, potvrdit će tek iskustvo koje je pred nama.

kvartet saksofona praižvesti *Nekoliko minijatura* mladoga Gordana Tudora. Davor Bobić skladao je nekoliko novih djela za ovaj festival, *Kroatinu* koju će izvesti Kvartet tuba XL, *Concertino* za 13 glazbenika, u izvedbi ansambla Grand Wind Zagreb pod ravnanjem Ante Milića, i *Dječju* suitu br. 4 za bajan solo, koju će izvesti Miran Vaupotić.

Pijanisti Vladimir i Katarina Krpan interpretirat će novo djelo Alfija Kabilja, *Party* za dva glasovira, dok će *Fragmente* Srdana Berdovića publici predstaviti Dubrovački gitaristi trio. Gitarist Darko Petrinjak svojim će recitalom nastaviti promicati zaboravljenu gitarističku literaturu braće Slavka i Rudolfa Fumića, te će u prvim suvremenim interpretacijama predstaviti nekoliko njihovih skadateljskih uradaka. U društvu praižvedbi naći će se još *Međimurska (Vehni, vehni)* Josipa Matanovića u izvedbi ansambla Acco duo, kao i *Tri pogleda na osorsku katedralu* Davorina Kempfa u izvedbi talijanskoga pijanista Virginija Pavarana. Dakle, prilično opsežan udio novih uradaka iz hrvatskoga glazbeno-stvaralačkoga pera.

Osiromašeni Zagreb

Zagreb se ovoga ljeta neće proslaviti ponudom hrvatske glazbe na koncertnim programima, a mnogo toga se gubi pomalo neobičnim ovo-ljetnim programskim spojem Zagrebačkih ljetnih večeri i Klupske kazališno-glazbene scene Amadeo, koji će »podijeliti« niz programa uglavnom austrijskoga baroka u prostoru Muzeja za umjetnost i obrt. Ono što sa Zagrebačkih ljetnih večeri valja izdvojiti jest prva zagrebačka izvedba skladbe *Hommage à Skryabin* Davorina Kempfa na koncertu pijanista Veljka Glodića i saksofonista Saše Nestorovića (27. srpnja), te praižvedba *Harmonijskih varijacija* Vanje Lisjaka u izvedbi Ljerke Očić, orgulje, Stanka Arnolda, truba i Branimira Slokara, trombon (12. srpnja).

S druge strane, Scena Amadeo šarolika je kao i uvijek, nudeći prilično opsežan broj programa unutar već razrađene i ustaljeno prihvaćene

Jelasko, Berislava Šipuš i Anđelka Klobučara.

U novoj sezoni

Ljetna nas priča ponovno vraća u Zagreb gdje s početkom jeseni započinje i nova koncertna sezona. A ona će biti prilično raznovrsna u smislu pažnje posvećene hrvatskim autorima i brizi za domaću glazbenu baštinu. Neki će uobičajeno dosta polagati na domaće skladateljske snage, dok će pak neki drugi, također uobičajeno, smatrati hrvatsku glazbu tek nečim usputnim, da ne kažemo neprofitabilnim.

S obzirom na naše velike »institucije«, Simfonijski orkestar HRT-a objavio je novu sezonu sa sasvim zadovoljavajućim brojem hrvatskih izvedbi, tako da će zapravo većina koncerata u *Majstorskome ciklusu* uključivati i djelo domaćega skladatelja. Ne želeći suviše nabrajati sve, istaknut ćemo one koji će polučiti najviše pozornosti. Već prvi koncert u ciklusu, 20. listopada, donijet će praižvedbu djela *Mon image*, za glasovir, zbor i orkestar Milka Kelemena, koji će uz Simfonijski orkestar i Zbor HRT-a interpretirati pijanistica Katarina Krpan. Potom je tu Koncert za rog i orkestar Frane Paraća sa solistom Radovanom Vlatkovićem (25. listopada). Bjelinskijev Koncert za violu po prvi će put biti izveden u integralnoj verziji, a priredit će ga violistica Natalija Anikejeva pod ravnanjem Nikše Bareze (24. siječnja). A pred kraj sezone, 10. travnja, našem će se orkestru pridružiti Zbor Češke filharmonije iz Brna, koji će pod ravnanjem Nikše Bareze izvesti *Epistolu*, kantatu za soliste, zbor i orkestar Ive Maleca.

Zagrebačka filharmonija u svoja tri ciklusa nudi većinom prilično »klasičan« repertoar hrvatskih djela. Uz činjenicu da ih *Bijela oktava* ne sadrži uopće. *Plava oktava* je jedina koja će ponuditi nešto novo, a bit će to

Piše: Đurđa Otržan

DARKO PETRINJAK

IZ ROMANTIČNIH ALBUMA

Croatia Records

Kreacije iz *Croatiae*. Novo iznenađenje poduzetnog producenta Đorđa Kekića jest album velemajestora gitare Darka Petrinjaka, sasvim domaćeg ugođaja i gotovo muzikološkog rada na otkriću za javnost dosad nepoznatih kućnih i sentimentalnih trezora kontinentalne i obalne Hrvatske. Darko Petrinjak u uvodnom tekstu pojašnjava pretpovijest ovog sliva dvadeset različitih skladbi u svojoj izvedbi. Neka od tih djela svira već više desetljeća i to iz vrlo životnog razloga. Svaki je majstor najprije bio nečiji učenik i upoznao umijeće svog instrumenta iz rukom pisanih svežnjica, pjesmarica, kajdanki, koje je netko prije njega također s ljubavlju bilježio i prepisivao, već prema vlastitom ukusu i tehničko-izvedbenoj spremnosti. Tako je u glazbenom odrastanju Darka Petrinjaka ugrađeno nekoliko važnih imena graditelja gitara: Ernesta Koroskenyija (1911.–1978.), braće Fumić (Slavka i Rudolfa) te svih onih koji su u Zagrebu svirali gitaru, voljeli glazbu i njegovali klasični ili moderni, sentimentalni ili plesni stil. To su one pjesmice i plesni stavci koji se svojom ljupkošću uvuku ljudima pod kožu i uvijek ih nanovo griju svojom milinom. Takve je albume Petrinjak i sam sretao i iz njih učio, pa ih je i sâm sačuvalao u prstima i srcu. Naravno da pod njegovim prstima i Hatzeova *Serenada* (u obradi Milana Grakalića) zvuči kao Tarrega te one koji na otnici albuma velikog gitarista Darka Petrinjaka očekuju velika imena klasične literature doista čeka ugodno iznenađenje. Pred nama je predratni Zagreb i gitaristička praksa prve polovice 20. stoljeća ozvučena na vrhunski način. Braća Fumić, Rudolf (1915.–1951.) i Slavko (1912.–1944.), zaljubljenici u glazbu gitare i glazbenih minijatura za taj instrument, djelovali su prije i tijekom Drugog svjetskog rata kao svirači, obradivači, ali i skladatelji, te je posmrtno netom spomenuti graditelj Koroskenyi 1956. godine tiskao u vlastitoj nakladi njihove skladbe, što govori o njihovoj popularnosti i potražnji za albumima za kućno i javno druženje. Braća Fumić svakako su bili glazbenici viših aspiracija no što je to potrebno za zabavu društva nedjeljom na Sljemenu, i već i zbog snimki koje postoje, a i zbog ugleda koji ih je pratio, vidi se da njih dvojica čine zlatnu poveznicu u tegobnim vremenima jedne od lijepih umjetnosti. Učenik spomenutog graditelja bio je kasnije učitelj Darka Petrinjaka, Branko Stiplošek (1941.–1978.) i tako smo opet na početku kruga. Vrsnoća estetskog pristupa Darka Petrinjaka diktirala je izbor skladbi koje slijede jedna za drugom, a da ne iskaču iz žanra, brižljivo pazeći da istovrsne skladbe svjetske gitarističke literature stanu jedna uz drugu s uradnicima Fumića. Tako na primjer, *La Comparsita* ili *arapski capriccio*, zapravo daju smjernice u kojima treba vrednovati rad braće Fumić i zaokružiti dojam o glazbenom ukusu građanskog svijeta sredinom 20. stoljeća. Žanrovski se na repertoaru ovog albuma može naći još interkudiranih relacija učenik–učitelj, no

sve što je novoobnovljeno samo govori o svojim korijenima i služi uhu da se veseli i stvara nove spoznaje. Preljepo dotjeran album, s najljepšim zagrebačkim štiklecima, za najširu publiku, uključivo i za fanatike gitare.

Piše: Maja Sabolić

MARIO VUKELIĆ

JOŠ SAMO OVAJ PUT

Croatia Records

Gotovo u pravilu ugledni članovi društva, liječnici, pravnici, arhitekti i drugi nadopunjuju svoj poziv utječući se glazbi, slikarstvu, književnosti... ne samo kao odmak od dnevnoga ritma koji melje osjećaje, nego i kao osobni bijeg u sferu koje čuvaju integritet i plemenitost duha. Jedan od njih je sudac, pjesnik i skladatelj Mario Vukelić, više od dvadeset godina posvećen zahtjevnome sudačkom pozivu kao ugledni stručnjak za trgovačko pravo. Ali, još mladenačka ljubav prema stihovima (rezultirala i nagradom za najboljeg mladog pjesnika Struških večeri poezije) povezala ga je s najistaknutijim autorima hrvatske popularne glazbe i pribavila mu priznanja na najznačajnijim hrvatskim festivalima — najčešće u ulozi autora stihova, ali ponekad i glazbe. Skupilo se tako obilje zanimljivih materijala objedinjenih na kompilaciji koja je obuhvatila djela nastala tijekom dvaju desetljeća. Uz slavljene pjesme Zagreba i Splita, značajan dio zauzimaju uglazbljeni kajkavski stihovi, redom sjajni trenuci Krapinskih popevki, kao i dvije šansone pisane za Ibricu Jusića, svojevrmena svjetla na kraju tunela zvanoga Dora. Skromno, Vukelić je svoju kolekciju nazvao *Još samo ovaj put*. Ali, ipak nas neće ostaviti »kad se zgasnu sveće s torte i kad gosti pređu svi«..., pa tek mu je pedeseta i mnogi čarobni trenuci još čekaju da ih otkrije njegova poetska duša.

Piše: Dalibor Paulik

Dječji zbor Mići Boduli

Lipa mala

Adria Records Grubišić d.o.o.

Dječje zbornice stvaralaštvo posebno je važan vid djelovanja djece u glazbi, njihova kreativnog izričaja, a isto- vremenno i oblik stvaralaštva za djecu jer skladbe pišu odrasli, često potvrđeni autori glazbe, stihova i aranžmana. Kolektivno bavljenje glazbom, kontinuirane probe, nastupi na smotrama, festivalima, djelovanje u sredini iz koje zbor potječe, čine ovu djeelatnost hvale- vrijednom ne samo kao oblik socijalizacije djece, već i njihova kreativnog rada s odraslima, u tonskim studijima i na festivalima. Petnaest godina djelovanja dječjeg zbora *Mići boduli*, koji je osnovan pri OŠ *Fran Krsto*

Frankopan u Krku, a 1994. registriran kao udruuga građana, potvrđuje njegovo usmjerenje na njegovanje narodne i umjetničke glazbe pisane u istarskoj ljestvici i čakavskoj riječi. Tijekom godina Zbor je sudjelovao na susretima pjevačkih zborova *Nas kanat je lip* u Poreču, *Glazbenim dječjim čarolijama* u Rijeci, *Matetićevećim danima*, festivalima popularne dječje pjesme, Hrvatskom dječjem festivalu u Zagrebu, MIKIĆ-u, festivalu *Djeca Krka pjevaju*, festivalu *Čarobna frula*, *Malom Kninfestu*, festivalu *Kururček* u Đurđevcu, a posebno je zapažen kod kritike i publike bio nastup *Mići bodula* na 46. Međunarodnom dječjem festivalu u Šibeniku u srpnju prošle godine na kojemu su se predstavili glazbeno-scenskim djelom *Ča more more — čakavskim štorijicama ke se kantaju, igraju i tancaju*.

Stoga je njihov CD naslovljen prema pjesmi *Lipa mala* s Hrvatskog dječjeg festivala Zagreb 2005., pjesmarica s 18 ponajboljih pjesama njihova repertoara. Treba naglasiti da se uz nosač zvuka pojavilo i notno izdanje kao prikladan oblik popularizacije ovih skladbi za rad s djecom u školama. Pero Gotovac je u proslavu zabilježio: »Bez obzira na to što svojom pjesmom prate ipak neizbježna i su- vremena glazbena kretanja, što nas ispunjavaju slušno-zvučnom svakodnevicom — mali pjevači s Krka donose i nadalje originalni i auto- htoni glazbeno-literarni pečat. Njihove pjesme se u programskom, tematskom i većin- skom smislu oslanjaju na istarsko-kvarnerski idiom, koji sam po sebi posjeduje posebnost zvučnih parametara što garantiraju artističku zanimljivost i, sasvim sigurno, umjetničku vri- jednost.« Iskusni, ugledni skladatelj tako je potvrdio važnost dječje pjesme za šire društveno okruženje.

Osim Maje Rogić, Dajane Dujmović, Lucije Kosić i Ivane Žužić, dominantnu ulogu u autorskom smislu ima troje autora, skladata- lja Natalija Banov, aranžer i glazbeni producent Robert Grubišić te autorica tekstova Ivanka Glogović Klarić. Ne samo u pjesmama iz predstave *Ča more more*, već i onima poput *Lipa mala*, *Brat*, *Po nekadašnjju*, zapaženima na Hrvatskim dječjim festivalima proteklih godišta, te simboličnoj *Pul mora* koja poručuje »Pul mora zavake otela bin živet«, troje autora daju osobit doprinos popularnoj dječjoj pjesmi temeljenoj na etno zvuku. To je uz trud voditeljice zbora Karmele Vajdoher Žilić, majstora tona Roberta Grubišića i Edvarda Titlića te oblikovanje Saše Lončarića dokaz da zajednički stvaralački napor donosi kvalitetan rezultat na dobrobit stvaranja fundusa stvaralaštva za djecu.

Dječji zbor Cicibani

Ljubav u nama

LARP

U svijetu po mjeri »velikih« upravo je dječja pjesma ili pjesma pisana za djecu, koju često izvodi dječji zbor, prvi susret djeteta sa čarolijom glazbe i riječi. Pomoću dječje pjesme »mali čovjek« dobiva svoja prva saznanja o ljubavi, roditeljima, prijateljima iz vrtića, domovini, malim, a ujedno velikim i važnim stvarima. Stoga je djelovanje dječjeg zbora, voditelja, skladata- lja, tekstopisaca i svih onih koji s djecom rade pri tom prvom susretu s pjesmom hvalevrijedno i društveno važno. Ove godine dječji zbor *Cicibani* iz Karlovca slavi 25. obljetnicu rada pod stručnim vodstvom i ravnanjem prof. Ratka Pogačića. U području dječje glazbe i glazbe stvarane za djecu *Cicibani* su jedan od najstarijih i najuglednijih dječjih zborova u Hrvatskoj. Treba spomenuti mnoge generacije karlovačkih mališana koje su prošle kroz zbor (preko 1.500 članova, više od 100 mladih glaz-

benika koji su završili glazbenu školu), preko 100 vlastitih skladbi, a to su brojke koje razvidno govore o marljivom i kontinuiranom radu s djecom. Brojni koncerti i nastupi, na smotrama, manifestacijama, festivalima, nagrade i priznanja ostavili su značajan trag u glazbenom stvaralaštvu za djecu, ne samo u Karlovcu i regiji, već i u nizu gradova gdje su *Cicibani* gostovali.

Nakon četiri CD-a, novi peti, naslovljen *Ljubav u nama* prema pjesmi izvedenoj na Hrvatskom dječjem festivalu Zagreb 2005. Ratka Pogačića i Gordana Kursa, a u izdanju LARP-a, sadrži četrnaest različitih, nešto ozbi- ljnijih dječjih skladbi kao rezultat stvaralačkog sazrijevanja zbora. Cjelokupni tonski zapis realizirao je studio Oktava digital Jurice Grosingera i studio ET iz Karlovca, koji je osmislio dizajn za naslovnice nosača zvuka. Promocija CD-a održana je 8. svibnja u Grad- skom kazalištu *Zorin dom* uz sudjelovanje mnogobrojnih bivših te sadašnjih članova ansambla i profesionalnog orkestra od tridesetak članova, čime su *Cicibani* pružili Karlovcanima i gostima izuzetan glazbeni doživljaj. Osim pjesme *Zaljubljeni par* M. Ismailovskog Muca i Faye, sve ostale su iz skladataeljskog pera Ratka Pogačića. Najbliži suradnici su mu stalni tekstopisci, Žaneta Balčin u njeznoj i svenoj *Šarenaj samoći* i raspjevanoj pjesmi *Rio*, Vlatka Jantolek u ljubavnom duetu *Sreća je to* i lirskoj *Noćna maštanja*, te posebno, njegov najčešći pjesnički suradnik Gordan Kurs. Osim naslovne pjesme, tu su još raspjevana *Mjesčeva serenada*, dječja *Moj najbolji prijatelj*, suptilna *Ljubav zimi*, duhovita *Maske*, živa pjesma *More Jadransko* i svečana *Zemlja ljubavi*, koja uz humanu poruku govori o djeci u zemlji mašte i sanjare- nja. Osim djece solista, uvježbanog zbornog korpusa treba naglasiti primjerene aranžmane i ponajprije raspjevane skladbe voditelja zbora Ratka Pogačića, baladno intonirane i često naglašeno šlagerskog štija. On je samozatajni stvaralački *spiritus movens* zbora. Pola pjesama s ovoga CD-a izvedeno je prvi put na Hrvat- skim dječjim festivalima u Zagrebu, potvrđujući zbor kao primjer pretočenih 25 godina rada u misiju koja se zove dječja pjesma. Iskrena poruka ljubavi i mira u pjesmama *Cicibani* darivana djeci živi kao i- skaz radosti njihova života. A to je doista puno.

Hrvatsko društvo skladatelja i umjetnička organizacija Chansonfest raspisuju

NATJEČAJ

za nove skladbe na Chansonfestu 2007., međunarodnom festivalu šansone

Međunarodni festival šansone održava se 16. studenog 2007. u Gradskom kazalištu Komedija, Zagreb. Nema natjecateljski karakter. Na natječaj se prijavljuju radovi visoke umjetničke vrijednosti u kojima glazba i stihovi čine jedinstvenu cjelinu.

I. Na natječaj se prijavljuju skladbe u dva (2) primjerka klavirskog izvoda s vokalnom dionicom i upisanim tekstem ili melodijskom linijom s harmonijskim simbolima te upisanim tekstem. Također se prilažu tri (3) primjerka teksta i demo snimka (minimum uz jedan harmonijski instrument).

II. Ukoliko autori šalju više skladbi, svaka skladba treba biti na posebnoj audio kaseti. Skladbe se šalju pod imenom i prezimenom uz adresu autora. Autori mogu predložiti izvodača i aranžera pjesme.

III. Prijavom skladbe na natječaj, autori jamče da njihova autorska ostvarenja nisu bila ranije javno izvedena.

IV. Skladbe koje ne udovoljavaju uvjetima natječaja neće se razmatrati. Program festivala odredit će se prema broju i kvaliteti primljenih skladbi.

V. Skladbe prijavljene na natječaj ne vraćaju se autorima.

VI. Umjetnička komisija festivala zadržava pravo otvaranja pozivnog natječaja.

VII. Prijavom skladbi na natječaj autori prenose na organizatora pravo prvog javnog izvođenja i snimanja za javne medije i nosače zvuka, dok sva ostala prava ostaju autorima prema Zakonu o autorskom pravu i srodnim pravima.

VIII. Rok za podnošenje prijava na ovaj natječaj je 1. listopada 2007. godine.

IX. Skladbe se šalju na adresu: Hrvatsko društvo skladataelja, Berislavićeva 9, 10000 Zagreb.

Tel.: +385 1 48 72 370, Fax: +385 1 48 72 372

Osoba za kontakt: Zvonko Špišić – 01/309 7808, Ozaljska 19, 10000 Zagreb

Piše: Bojan Muščet

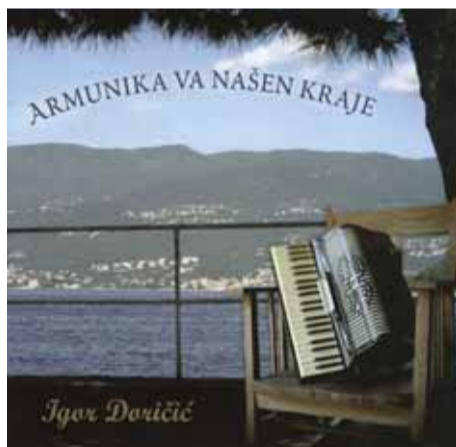

CUBISMO

Autobus Calypso

Aquarius

Ostavši bez Ricarda Luquea kao glavnoga vokalnog solista, Cubismo je ostao bez zaštitnog znaka, a njegove zamjene skupinu nisu uspjele vratiti do pozicija na vrhu pop-rock ljestvica u Hrvatskoj gdje su svojedobno bili, što je, zapravo, fantastičan uspjeh s obzirom na to da je riječ o revival bendu. Nakon godina razmišljanja što dalje, mudro su se dosjetili da skupe gostujuće vokale (kao što su već uspješno Gibonni i Josipa Lisac gostovali u njihovim interpretacijama vlastitih hitova) i upišu se u povijest kad se estrada tek počela oblikovati na ovim prostorima. Tako su prije petnaestak godina Ljubimci žena napravili na albumu *Hrvatske popularne melodije Vol. 1* (štoviše, dijele izvedbe naslovne pjesme), a Cubismo je ovakvim potezom sigurno napravio dobar marketinški potez. Reklo bi se — posrijedi je off-album koji bi trebao premostiti prazninu do idućeg izdanja. Bespriječno odsviran i produciran ipak nije na dobro poznatoj razini Cubisma, jer neke pjesme jednostavno ne leže dobro u njihovim *cubano* preradama.

IGOR DORIČIĆ

Armunika va našen kraje

Grafik

Osim roženica, najprepoznatljiviji instrument festivala Melodije Istre i Kvarnera je takozvana armunika triestina. Svirači na ovoj harmonici prepoznatljiva zvuka imaju svoja natjecanja, a zvuk se tradicionalno veže uz polke i valcere. Upravo se tako i zove nastupni album Igora Doričića, multiinstrumentalista koji radi s grupom Fiesta i surađuje s klapom Nevera. Album *Armunika va našen kraje* zapravo je koloplet hitova s MIK-a (*Frane Merikan, Kupil san ti prstenac, Kad zasope triještina* i drugih), tradicionalnih skladbi duboko ukorijenjenih u glazbenoj tradiciji toga kraja, a ima i nešto autorskih zahvata (*Žejanski valcer*). Ovakva je glazba uobičajeni pokretač dobrog raspoloženja (Gustafi su očit primjer, a na albumu se nalaze i dvije tradicionalne pjesme koje su upravo oni popularizirali) i sigurno se izvrsno sljubljuje s gastronomsko-enološkom ponudom Istre i Kvarnera. Doričić je svoj postao majstorski odradio, a tanka produkcija u ovom slučaju ipak je samo razmjerno ne zamjetan pozadinski objekt.

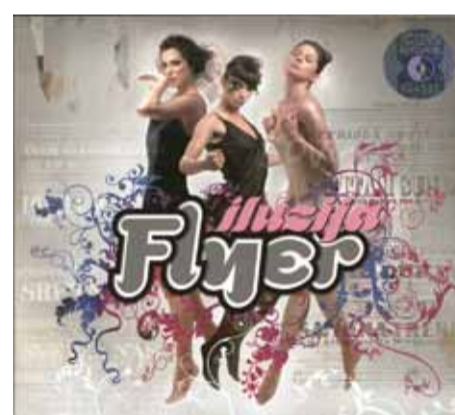
E.N.I.

Oči su ti ocean

Dallas

što su *Enice* dobile Porina za skladbu *Oči su ti ocean* ne bi trebalo čuditi: posrijedi je savršen spoj skladateljskog habitusa Vave Simcicha (Laufer) i vokalnih dosrega riječkih djevojaka. Iako inicijalno rockerski potkovan, Simcich je najviše emocija pokazao u skladbi *Ostani* koju je objavio na solo-albumu (pjevao je Aljoša Šerić iz Ramireza) te na drugom albumu svojega drugog benda Mone. Upravo se taj *power pop* osjeća i u naslovnoj skladbi. Simcich je sudjelovao u još nekoliko pjesama, a zanimljivo je da album obiluje zabavnim stihovljem na kakvo se baš ne nailazi u recentnome pop korpusu (*bistra voda i sloboda, ljubi me moja snažna zvijer; mili moj, snažni buldožer*), a osim članica benda potpisuju ih i renomirani glazbenici kao što je Zoran Predin.

Na tragu cover albuma *Da Capo*, novi album kvareta E.N.I. dragocjen je komad pop tekture, kakav je dosad snažno nedostajao na domaćoj sceni. Prilično stabilno zašiven, bez obzira na glazbene stilove (a utisak je da bi svih jedanaest pjesama moglo postati hitovima: treći singl *Ja znam* u disko maniri to i dokazuje), album *Oči su ti ocean* imat će trajnost mnogo dulju od jedne sezone.

FLYER

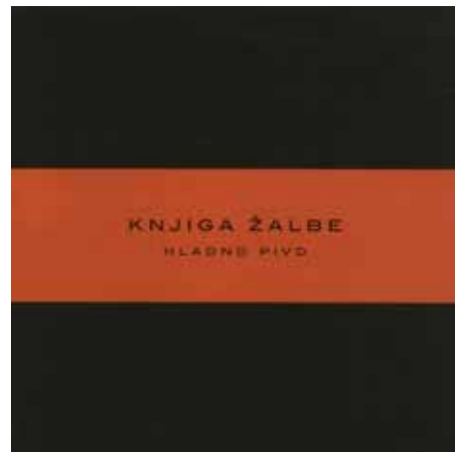
Iluzija

Croatia Records

Iluzija Flyera recentan je primjer kako perspektivan bend pada u takozvanu zamku drugog albuma, nastojeći sve što je postignuto na prvijencu podignuti na višu tehničku razinu, ali bez onog neizbrušenoga šarma koji je krasio nastupni album.

Na ovome je gotovo sve u ruke uzeo spiritus movens banda Mario Kovač (on je i urednik izdanja), povjerivši Samiru Kadribašiću produkciju. On je jednostavno preproducirao album očito zadivljen činjenicom da je grupi pomogla brass sekcija poznatoga britanskoga jazzy benda Incognito. Dok su pjesme na prvijencu radene godinama i klesane na živim nastupima uz solidnu produkciju Gorana Martinca, novi album je po svim pitanjima ušminkan, ali na rijetkim mjestima Flyer ima ono što ga je krasilo na prvijencu: neposrednost prije svega.

Kao da se Mario Kovač uplašio superlativa koje je dobio nakon objavljivanja prvijenca, pa je u pokušaju da napravi bolje ostvarenje nastojao tehnički unaprijediti zvuk benda bez da se osvrne na ono bitno što je ostavio prvijenac. Rezultat je prilično neupečatljiv.

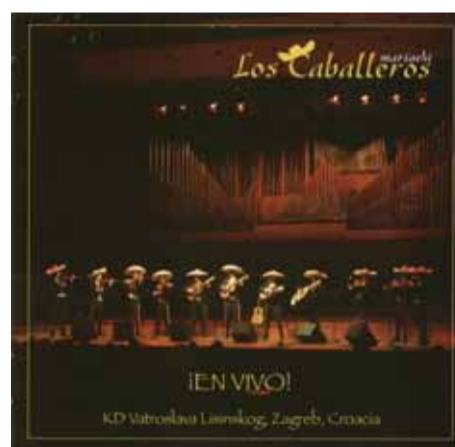
HLADNO PIVO

Knjiga žalbe

Menart

Na svakom novom albumu Hladno pivo se proširi za jednog člana nadopunjujući tako svoj zvuk: nakon trube sad imaju i klavijature. No, za razliku od prošlog albuma koji je razmlitavio njihov izraz (nevezano uz trubu, nakon odlične *Pobjede*, album *Šamar* doimao se kao karaoke početnica za vjernu publiku i pjevanje do zore), *Knjiga žalbe* stvari postavlja na svoje mjesto.

Izvrsni tekstovi Mile Kekina, odlična glazbena nadgradnja, koja ne bježi previše u razne smjerove, standardno solidna Denykenova produkcija, koja može vrsno zakrpati instrumentalne rupe, dovode *Knjigu žalbe* u konkurenciju za album godine. Album možda neće iznjedrati toliko hitova (iako je refren Oliverova hita *Što učinila si ti* umetnut u pjesmu *Kaže stari šta nam fali* jedna od ponajboljih uporaba Dragojevićeva glazbenog nasljeđa) kao *Šamar*, ali to Hladnom pivu ni ne treba. Ono je velik rock bend čiji je zadatak širiti horizonte na samome vrhu. Svoj su ispit odgovornosti s *Knjigom žalbe* položili bez mogućnosti ulaganja žalbe.

LOS CABALLEROS

En Vivo!

Loco Artis

Nakon dva vrlo dobra albuma i zapaženog nastupa na Međunarodnom susretu mariachi orkestara u Guadalajari 2002. godine, Los Caballerosi zaboravili su na diskografske navade i jedino po čemu pamtimo taj dojmiv orkestar jest vrlo solidno gostovanje na najboljemu lanjskom albumu — *F.F. Gustafa*.

No, Los Caballerosi se vraćaju *live* albumom snimljenim u KD Vatroslava Lisinskog u Zagrebu, objavljenim za neovisnu etiketu Loco Artis. Iako je više riječ o rutinski odrađenom koncertu s mariachi standardima (reakcija publike vrlo se nježno čuje), razvedeni aranžmani skladbi s nekoliko vokalnih solista ili pak s trubačem Damirom Matićem zaokružuju izvrsne interpretacije klasika kao što su *Bésame Mucho, Cucurrucucu Paloma* ili *Vokeer, Vokeer* (zanimljivo, klasik koji i Gustafi izvode na koncertima). Jedino je šteta da se na koncertu nije pojavila Nuša Derenda kako bi s njima izvela izvrsnu verziju klasika *Cuando Calienta El Sol*.

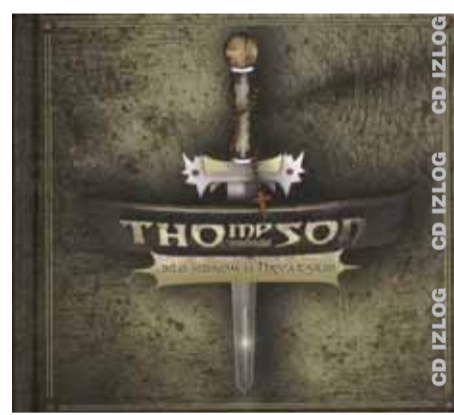

METESSI & ZVIJEZDE

Strast i znoj u Tvornici

Dancing Bear

Pokušaj da Renato Metessi koncertno predstavi svoj solo album *Veliki strašni film* krajem 2004. u zagrebačkoj Tvornici posve je neočekivano postao trijumfalni rebranding imena njegovoga benda Zvijezde dvije godine kasnije. Naime, pod imenom *Strast i znoj u Tvornici* objavljen je izvrstan *live* album pod imenom Metessi & Zvijezde, iako se ekipa sklepana kao njegov prateći bend nazvala na tom koncertu Cosa Nostra. No, Metessi nije uspio pobjeći od svojih Zvijezda, repertoar su sačinjavali najveći hitovi toga benda, a na albumu se nalazi samo jedna skladba s *Velikoga strašnog filma*. Sirova Metessijeva energija jednostavno je čekala da bude uživo zabilježena, a *Strast i znoj u Tvornici* jedan je od ponajboljih *live* albuma snimljenih na ovim prostorima: jednostavan, direktan i beskompromisan. Zapravo, uvijek *outsider*, Metessi je baš ovim albumom postao zvijezda ispravivši produkcijske šupljine najboljega albuma Zvijezda, nastupne *Imitacije života*, koja je 1982. zvučala kao imitacija zvuka.

THOMPSON

Bilo jednom u Hrvatskoj

Croatia Records

Što god Thompson snimio, imat će uvjetovanu recepciju — dio slušateljstva, bez da čuje i notu njegova novog albuma, bezrezervno će pohrliti u prodavaonicu CD-a, dok će drugi s gnušanjem odbijati i ovitak uzeti u ruke. Thompson je uistinu fenomen, jedini hrvatski izvođač u zadnjih deset godina koji izvodi potencijalno opasnu glazbu koja može pokrenuti mase i nije samo zabavna kategorija. Ima još takvih izvođača, ali oni mogu biti opasni samo užem krugu posjetitelja njihovih mršavih koncerata. Novi album *Bilo jednom u Hrvatskoj* luksuzno je opremljen, a na njemu sviraju bivši članovi Prljavog kazališta i Parnog valjka. Publika željna stihova o Bogu, domovini i različitim motivima iz hrvatskih narodnih predaja bit će zadovoljni, no *Bilo jednom u Hrvatskoj* sigurno nema himničkog potencija kao prošlo ostvarenje *E, moj narode*. Na neki način, ovo je logičan nastavak prethodnika, bolje koncipiran i bolje odsviran, ali neki aranžmani i produkcija mogli su biti dotjeraniji. Unatoč tomu, posrijedi je najdorađeniji Thompsonov album.

Završena koncertna sezona 2006./2007. Cantus Ansambla

PRAIZVEDBA I NOVI REPERTOARNI NASLOVI NA POSLEDNJEM KONCERTU

Piše: Sanja Raca

Koncert Cantus Ansambla održan 14. svibnja u suradnji s festivalom Samoborska glazbena jesen bio je posljednji u ciklusu Cantus

Svibanjski koncert donio je prvu zagrebačku izvedbu opusa *Koha për kangë* za gitaru i komorni ansambl koji je V. Njezić napisao za solista P. Çekua, pobjednika natjecanja

instrument koji se nije mogao nositi sa snažnijima od sebe. Uz ova dva djela, Cantus Ansambl i dirigent predstavili su Revueltasov karuselski *Ocho por radio*, njihov stalni, vrlo

MIRO MARTINIĆ

& Lisinski. Premijerna sezona sa šest praižvedbi (A. Klobučar, S. Majurec Zanata, M. Ruždjak, D. Detoni, O. Jelaska, B. Šipuš), nizom solista i s dirigentima, B. Šipušem, M. Tarbukom, T. Bilićem i L. Pfaffom pokazala se kao odlična i perspektivna akvizicija matičnog HDS-a, a najviše umjetničkog voditelja B. Šipuš koji je cijeli projekt potakao, oblikovao i postavio na zdrave noge. Ukupno 15 skladbi hrvatskih skladatelja stoji u ravnomjernom odnosu prema izvedbama inozemnih autora po čemu Cantus Ansambl na cijeloj nacionalnoj glazbenoj sceni prednjači potpuno definiranim projektom promocije hrvatskog suvremenog stvaralaštva (u zemlji i inozemstvu). Najava sezone 2007./2008. doslovno potvrđuje njihovu radikalnu umjetničku platformu »radi, stvaraj, postavi pravila i odredi vrijeme«.

održanog u okviru samoborskog festivala. Skladba čija je vodeća dionica više koloristički tvorila jednu od boja unutar ansambl situacija, nego što je razdvajala partituru na istaknuti udio solista i njegovih partnera, komornog ansambla, iznenadila je odsutnošću odnosa prema iznimnom talentu mladog gitarista. Prigušena svijetla likovno-asketske teksture učinila su *Vrijeme za pjesmu* (hrvatski naziv) meditativnom fantazijom različenih i otvorenih glazbenih ploha. Kao predtekst praižvedenoj partituri San B. Šipuš za mezzosopran i komorni ansambl (solistica V. Burić, poezija V. Pope i B. Miljkovića) poslužilo je jedno rano skladateljevo djelo, gotovo skica napisana za glasovir. Iz nje je izrasla prilično opsežna i zahtjevna građa čija sočnost zaslužuje daljnje izvedbene inačice koje bi je vodile pročišćenju kako bi pjevani dio pjesničkog predloška dobio jasniji prostor. Snažni perkusionistički dio (osobito atraktivan) i uopće dominantnost instrumentalnog sastava prekrila je vokalni

uspješni dio repertoara i dvije nove repertoarne skladbe, *Ebony Concerto* I. Stravinskog (solist D. Brozić) i Hindemithovu *Komornu glazbu* br. 1, op. 24. Nakon uspješne interpretacije njegove *Komorne glazbe* br. 3, op. 36, br. 2 s E. Dindom koja pripada izvedbenim vrhuncima Ansambla, mudar odabir opusa iz 1945. i 1922. pokazuje i razmjere umjetničkog i interpretativnog zanimanja Cantusovaca prema antologijskim ostvarenjima prošloga stoljeća. Time se ističu kao glazbenici koji drže i do edukativne dimenzije vlastita djelovanja, kakva će biti njihova spranjska grožnjanska radionica koju posvećuju radu s mladim skladateljima, dirigentima i glazbenicima.

Prihod s koncerta nazvana »Samo u snu...« bio je namijenjen Glazbenoj školi u Slavonskoj Požegi kao pomoć u nabavi glazbeno-edukacijskog programa *Sibelius*. U inicijativi je sudjelovao i Rotary club Zagreb.

Najava sezone koncertnog ciklusa Cantus Ansambl & Lisinski 2007./2008.

Mala dvorana Koncertne dvorane Vatroslava Lisinskog

17. rujna 2007. — »Iz domaće kuhinje«

Program: Dubravko Detoni, Miro Dobrowolny*, Josip Magdić*, Milko Kelemen, Ivo Josipović*
Dirigent: Berislav Šipuš
Solist: Jasen Chelfi, violončelo

12. studenoga 2007. — »Kroz srednju Europu«

Program: Stanko Horvat*, Srđan Dedić*, Arnold Schönberg, Giampaolo Coral, Ante Knešaurek
Dirigent: Berislav Šipuš
Solisti: Dunja Vejzović, Martina Zadro, sopran

4. veljače 2008. — »Numerus & Alea«

Program: Karheinz Stockhausen (u povodu 80. rođendana), Luciano Berio, Giorgio Gaslini*, Berislav Šipuš, Nikolaus A. Huber
Dirigent: Johannes Kalitzke
Gosti: Ratko Vojtek, klarineti, Saša Nestorović, saksofoni, Zoran Ščekić, gitare, Igor Lešnik, udaraljke, Marko Ciciliani, no-input mixe
Solist: Roberto Fabricciani, flaute

18. ožujka 2008. — »Učitelj i njegov učenik«

Program: Olivier Messiaen (100. obljetnica rođenja), Pierre Boulez
Dirigent: Luca Pfaff
Solist: Đorđe Stanetti, glasovir
Gosti: Ivana Kladarin, sopran, Danijela Petrić, glasovir

21. travnja 2008. — »Schönberg & Next Generation«

Program: Arnold Schönberg, Bruno Mantovani, Thomas Ades, Osvaldo Goliev, Zlatko Tanodi*, Mladen Tarbuk
Dirigent: Aleksandar Kalajdžić
Recitator: Sreten Mokrović

19. svibnja 2008. — »Put oko svijeta«

Program: Edgard Varese, Michael Pepa*, Frano Đurović, Tang Jian-Ping
Dirigent: Berislav Šipuš
Solisti: Zrinka Ivančić, glasovir, Dani Bošnjak, flauta

Multimedijalna izložba *Mister Morgen* — Ivo Robić u Muzeju grada Zagreba

MISTER MORGEN SE VRATIO KUĆI

Piše: Maja Sabolić

»Što večeras toliko finog svijeta traži na Gornjemu Gradu?«, pitao se zbunjeno službenik Uspinjače toga ponedjeljka, 4. svibnja. Saznavši da se radi o otvorenju izložbe u spomen na Ivu Robića, sa zadovoljstvom je komentirao: »Ah da, naš Ivek kaj je proslavil golubove.« Zaista, u atriju Muzeja grada Zagreba toga sparnog predvečerja ni pokoja kap kiše nije spriječila mnogobrojne štovatelje, prijatelje i kolege osobno odati počast najvećemu od njih, onome koji je otvarao putove svima koji su ga slijedili, stvorio nenadmašan diskografski opus, blistavu međunarodnu karijeru te pritom ostao jednostavan, skroman i samozatajan.

Dvadesetak dana ranije, u istom prostoru, predstavljen je kompaktni disk *Samo jednom se ljubi* — *Tribute to Ivo Robić*. Na inicijativu Roberta Marekovića i njegovih Swingersa, prvaci hrvatske popularne scene, od Olivera Dragojevića i Tedija Spalata od Nine Badrić, sestara Husar i Massima, obradili su trinaest odabranih pjesama među Robićevim najpoznatijima.

Multimedijalna izložba sadrži više od 600 eksponata: ploča, plakata, fotografija, tiskovnih napisa, nagrada i osobnih predmeta. Pritom niz multimedijalnih instalacija približava Robićevu glazbeno djelo, otkriva omiljeni kutak sobe u zagrebačkom stanu, nudi videozapise i notne partiture... pa kroz te zaustavljene trenutke lako i ugodno u sjećanje vraćamo mnoge od međaša poslijeratne hrvatske zabavne glazbe. Robić je bio i prvi hrvatski pjevač u povijesti koji je, prisjetili su se toga govornici na otvorenju, pjevajući na njemačkom jeziku stigao do vrhunaca američkih i europskih top-lista. A prvi pobjednik Zagrebačkog festivala i veteran svih naših ostalih glazbenih smotri, od Opatije, Splita i MIK-a do Krapine, Požege i Pitomače, napisao je i sâm preko stotinu skladbi. Za zlatnu zvijezdu s njegovim imenom u opatijskoj Aleji slavnih možda bi bile dovoljne i *Samo jednom se ljubi* te *Srce, laku noć*, ali autori izložbe Vesna Leiner, Maja Šojat-Bikić i Boris Mašić te su večeri, uz oživljene vječne napjeve u izvedbi Tonija Kljakovića, Zdenke Vučković, Elvire Voće, Radeka Brodarca, Mire Ungara, Višnje Korbar, Đanija Stipančevića i glasovirsku pratnju prof. Stjepana Mihačevića, znali da su napravili golem i vrijedan posao za onu marginalnu hrvatsku kulturu, za trominutnu popevku i šlager, za vrijeme kad je Ivo Robić stvarao tu povijest. Laku noć, maestro, laku noć!

